

Nieodpłatne materiały do podręcznika

Każda strona tego podręcznika ma QR-kod – czarodziejski klucz od online-skarbonki z ciekawymi i pożytecznymi materiałami.

Odwiedź stronę tego podręcznika:

SvitDovkola.org

Pobieraj wszystko niezbędne dla ucznia i nauczyciela.

- ☀ Dodatki multimedialne: interaktywne wersje obrazków i komiksów
- ☀ Zalecenia metodyczne
- ☀ Plany dni integracyjnych
- ☀ Materiały dydaktyczne nadające się do druku
- ☀ Rozwojowe gry online

ISBN 978-966-914-226-9

Niech każda lekcja będzie nowoczesna, bogata, skuteczna!

2

BADAM ŚWIAT • Część 2

O. Wołoszczenko, O. Kozak, H. Ostapenko

Olha Wołoszczenko
Oleksandra Kozak
Hanna Ostapenko

2
KLASA

Część 2

BADAM ŚWIAT

2019

Kurs integrowany

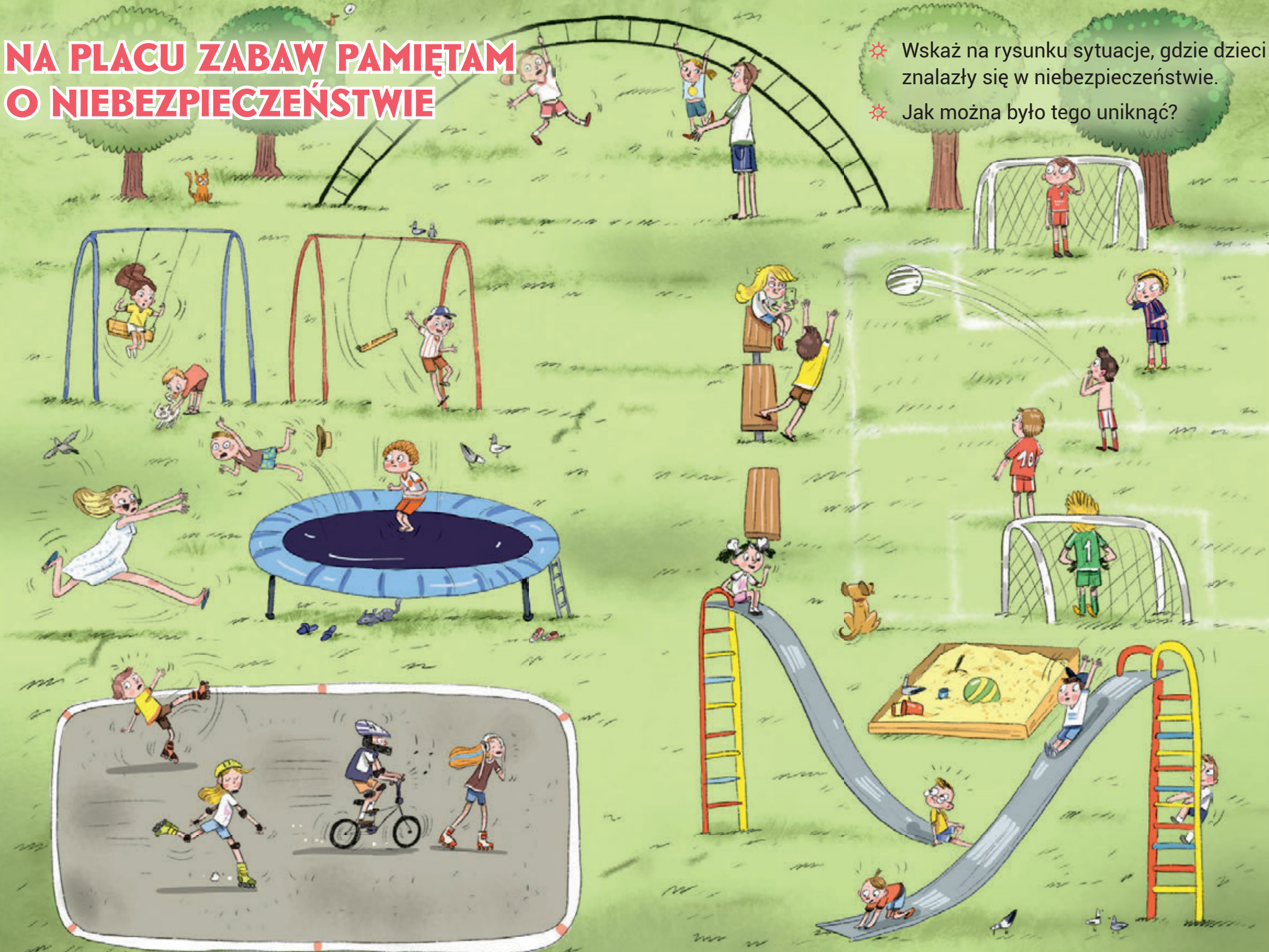
JAKIE SUBSTANCJE SĄ NIEBEZPIECZNE?

- ☠ Które dzieci są narażone na niebezpieczeństwo?
Jakie substancje są przez nich wykorzystywane nieprawidłowo?
- ☠ Opowiedz, jak się zachowujesz w podobnych sytuacjach.

NA PLACU ZABAW PAMIĘTAM O NIEBEZPIECZEŃSTWIE

- ☀️ Wskaż na rysunku sytuacje, gdzie dzieci znalazły się w niebezpieczeństwie.
- ☀️ Jak można było tego uniknąć?

Olha Wołoszczenko
Oleksandra Kozak
Hanna Ostapenko

BADAM ŚWIAT

Podręcznik dla klasy 2
z polskim językiem nauczania
ogólnokształcących szkół średnich
(w dwóch częściach)

Część 2

Zalecany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy

Львів • Видавництво «Світ» • 2019

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

В 68

Перекладено за виданням:

Волощенко О. В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. — К. : Світич, 2019

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2019 р. № 407)*

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я :

Л. Андрушко, О. Ліннік, О. Пасічник, А. Панченков, О. Пустовий,
О. Романюк, О. Росипська, І. Старагіна, А. Ткаченко, М. Товкало,
Х. Чушак, Р. Шаламов, О. Шиян, Р. Шиян

За типовою **освітньою програмою**

Нової української школи колективу авторів під керівництвом Р. Б. Шияна

ZINTEGROWANE DZIEDZINY EDUKACJI

(Oznaczenia umowne dla nauczyciela)

Językowo-literaturna

Informatyczna

Matematyczna

Społeczna i chroniąca
zdrowie

Przyrodnicza

Obywatelska oraz
historyczna

Technologiczna

Волощенко О. В.

В 68 Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. з навч. польською мовою закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко ; пер. Е. В. Іваницька. — Львів : Світ, 2019. — 128 с. : іл.

ISBN 978-966-914-224-5

ISBN 978-966-914-226-9 (Ч. 2)

УДК 37.03:51:502:61:811.161.2(075.2)

Darmowe materiały dodatkowe oraz metodyczne –
na stronie svitdovkola.org/2

Konsultacje pod numerem 067 504 5022

ISBN 978-966-914-224-5

ISBN 978-966-914-226-9 (Ч. 2) (польськ.)

ISBN 978-966-8506-27-7 (укр).

© Волощенко О. В., Козак О. П., Остапенко Г. С., 2019

© Видавництво "Світич", 2019

© Іваницька Е.В., переклад польською мовою, 2019

Drogi uczniu! Droga uczennico!

Nowy rok rozpoczynasz z nowym podręcznikiem. Będą tu czekać na Ciebie ciekawe opowiadania współczesnych ukraińskich pisarzy, pytania, na które wraz z przyjaciółmi będziesz szukał odpowiedzi, wesołe komiksy, doświadczenia i zadania, podczas wykonywania których dowiesz się więcej o sobie i otaczającym Cię świecie. Wykazuj swoje talenty, bystrość i wytrwałość, zapraszaj do współpracy koleżanki i kolegów z klasy.

Przypomnij, co oznaczają symbole na stronach tego podręcznika.

Przeczytaj samodzielnie.

Zbadaj.

Pracuj w grupie.

Zwróć uwagę.

Przeczytaj komiks i zastanów się.

Życzymy powodzenia w nauce.

Autorzy podręcznika

Тема 5

WARTOŚCI

W tym temacie:

- ☀ dowiesz się, co jest wartościowe dla ciebie i dla innych;
- ☀ nauczysz się cenić to, co masz;
- ☀ zbadasz, czy wszystkie przedmioty mogą pływać w wodzie;
- ☀ zapoznasz się z opowiadaniem Ołeny Łobody ze zbioru „Najlepsze w świecie prezenty”.

Ołena
Łoboda

Przed Tobą tak wiele nowego. Nie zatrzymuj się! A my, pisarze, zrobimy wszystko, co od nas zależy, żeby było Ci ciekawie i wesoło czytać i uczyć się.

- ⚙️ Jak uważasz, jakie duchowe i materialne wartości są ważne dla tej rodziny?
- ⚙️ Jakie wartości są dla ciebie ważne? Opowiedz.

Marzenie

(według opowiadania Ołeny Łobody)

Zachar marzył, żeby mieć zabawkową śmieciarkę. Dlatego mógłby oddać wszystkie zabawki. Założył skarbonkę i zaczął odkładać pieniądze na kupno tej zabawki.

Wreszcie uzbierał niezbędną sumę. Zachar był szczęśliwy. Po powrocie z pracy tata powiedział:

– Wkrótce nasza mama będzie miała urodziny. Zastanów się, co jej podarujesz. Może coś narysujesz. Sprawisz jej tym przyjemność.

Ale Zachar nie chciał darować mamie rysunku. Chciał kupić dla niej jakieś ładne upiększenie. Więc pobiegł do taty i oddał mu swoją skarbonkę.

– Przecież tak długo zbierałeś na śmieciarkę. Syneczku, może nie trzeba? – spytał tato.

– Trzeba, trzeba. Na zabawkę jeszcze uzbieram, a święto mama ma już jutro, – odpowiedział Zachar.

W prezencie dla mamy kupili wspólnie kolczyki i kwiaty. Mama otworzyła aksamitne pudełeczko, zobaczyła ozdobę i powiedziała:

– Jakie piękne! Jestem wam bardzo wdzięczna.

Mocno objęła Zachara, a tata chytrze powiedział:

– Ojej! A co to stoi za tapczanem?

Chłopczyk zająrzył za tapczan i nie uwierzył własnym oczom. Śmieciarka!

☀ Co robił Zachar, żeby spełnić swoje marzenie? Przeczytaj.

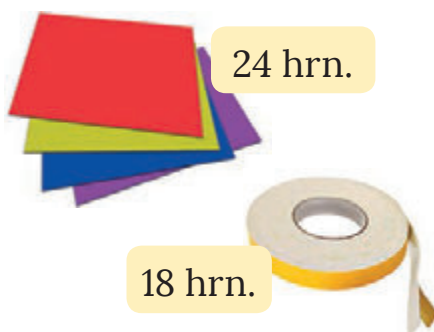
☀ Dlaczego tata kupił Zacharowi śmieciarkę? Wytłumacz.

Jakie bywają wartości?

1. Żeby zbierać pieniądze na upragniony samochodzik, Zachar zrobił skarbonkę. Zrób i ty taką według schematu.

2. Do upiększenia skarbonki Zachar kupił w sklepie papierniczym pewne rzeczy. Mama powiedziała, że ta skarbonka jest bardzo wartościowa. Co ona miała na uwadze?

3. Zachar dowiedział się, że samochodzik kosztuje 100 hrn., a w skarbonce już ma takie monety i banknoty:

Ile jeszcze pieniędzy potrzebuje chłopak, żeby wystarczyło na samochodzik?

- Zachar opowiedział swoim przyjaciołom, że jego tata pracuje na fabryce, gdzie produkuje się olej słonecznikowy – produkt ceniony na całym świecie. Pomyśl i powiedz, dlaczego olej jest taki cenny.
- Troje dzieci wyraziło **przypuszczenie**, jak otrzymać olej ze słonecznika. Jak ci się wydaje, kto miał rację?

Andrzejek

Oczyścić nasiona słonecznika.

Romek

Wrzucić nasiona słonecznika do wody.

Wycisnąć nasiona słonecznika.

Emilia

- Wykonaj doświadczenia, żeby zaprzeczyć lub potwierdzić te hipotezy.
- Zachar postanowił znaleźć w Internecie informację o tym, jak produkuje się olej słonecznikowy. Jakie podstawowe hasło należy wpisać w wyszukiwarce?

Google

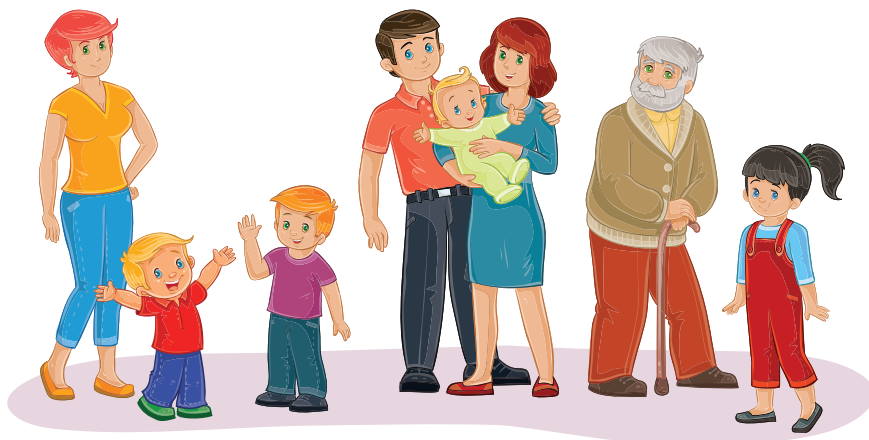

miejsce do wpisania

- Wykorzystując wyszukiwarkę Google, odszukaj informację o produkcji oleju. Wykorzystaj różne kluczowe słowa. Które z nich udostępniły ci najwięcej informacji?

Co łączy rodzinę?

1. Jakie cechy powinna mieć wspólnota, żeby można było nazwać ją rodziną?
2. W rodzinie Zachara jest taka tradycja: zaprasza się na urodziny wszystkich krewnych. Przyjrzyj się gościom na rysunku i powiedz, jak kto się nazywa.

- ☀ Najmłodszy gość – to Marysia.
 - ☀ Najstarszy gość – to pan Bogdan, dziadek Zachara.
 - ☀ Jego syn z żoną Julią i dwiema córeczkami – Marysią i Krystyną.
 - ☀ Córka pana Bogdana Natalia z dwójką synów.
 - ☀ Młodszy chłopczyk i jedna z dziewczynek mają podobne imiona.
 - ☀ Starszemu chłopcykowi nadano takie samo imię jakie ma dziadek.
- Ilmu wnuków ma pan Bogdan?

3. Czy w twojej rodzinie jest taka tradycja, żeby się spotykać we wspólnym gronie? Opowiedz, kiedy i z jakiej okazji.

4. Cała rodzina Zachara lubi się zbierać razem i wymyślać różne gry. Tata chłopczyka zaproponował wymyślić jak najwięcej sposobów wykorzystania zwyczajnej gazety. Zabawcie się w taką grę w klasie.

5. Zachar wraz z Krzysią nalali do miski wodę i zaczęli badać, które przedmioty toną w wodzie, a które – nie. Eksperymentuj i ty. Wyciągnij odpowiednie wnioski. Krzysia powiedziała, że papier zawsze będzie pływać. Czy zgadzasz się z nią?

6. Przyjrzyj się zdjęciom. Jakie rodzinne wartości one przedstawiają?

Dowiedz się, w jaki sposób uzyskać dobry humor od rana.

1 Kładź się spać!

21:00

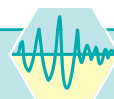
22:30

08:00

☀ W jaki sposób sen wpływa na zdrowie i samopoczucie człowieka?

svitdovkola.org/2/5

Kto jest mądrzejszy?

(według opowiadania Ołeny Łobody)

Ostatnio Zachar zajął pierwsze miejsce na olimpiadzie. Od tego czasu zaczął się zachowywać, jak gdyby ktoś go podmienił. Stał się zarozumiały i niegrzeczny, zaczął śmiać się z tych, kto czegoś nie wiedział.

– Wiesz, babciu, że Mount Everest to najwyższa góra na świecie!

– Poważnie? Nie wiedziałam tego! Opowiedz mi!

– O czym z tobą rozmawiać! Czego się uczyłeś w szkole, – odparł Zachar.

Babcia była zaskoczona, lecz przemilczała. Raptem ktoś zadzwonił do drzwi. W drzwiach stała sąsiadka i trzymała na rękach swego maleńkiego synka, który ciężko oddychał.

– Pani Wiero, proszę mi pomóc!

Chłopczyka położono na kanapie i babcia, wzięwszy stetoskop, zaczęła badać jego płuca. Zachar na tyle był przyzwyczajony widzieć babcię w kuchni, że zapomniał, że ona jest lekarką. Zachar, słuchając, jak babcia niezrozumiałymi i mądrymi słowami tłumaczy przyczynę choroby oraz radzi, jak leczyć chłopczyka, stał z otwartymi ustami.

I taką babcię, nie po prostu babcię, a lekarkę panią Wierę, on uznał głupią...

– Wybacz mi, – szeptał Zachar.

Babcia się uśmiechnęła:

– Każdy może się czasem mylić...

☀ Jak zmieniło się zachowanie chłopczyka po olimpiadzie?

☀ Dlaczego Zachar przeproszał babcię?

O czym opowiadają zabytki przyrody i kultury?

1. Zachar zaciekał się historyczną przeszłością naszego państwa. Babcia pokazała wnukowi zdjęcia znanych miejsc w Ukrainie i opowiedziała o nich. Dowiedz się, jak one się nazywają, układając z podanych słów ich nazwy.

Zamek

w Kijowie

w Kamieńcu Podolskim

Złote

Lubarta

twierdza

Wrota

w Łucku

2. Jak uważasz, dlaczego są cenne te obiekty? Czy można wyznaczyć ich wartość?
3. Spacerując po parku, Zachar zauważył zostawioną przez kogoś torbę. Chłopczyk chciał zajrzeć do środka, ale babcia nie pozwoliła mu. Dlaczego? Spróbuj przewidzieć, co mogłoby się stać. Opowiedz o tym.

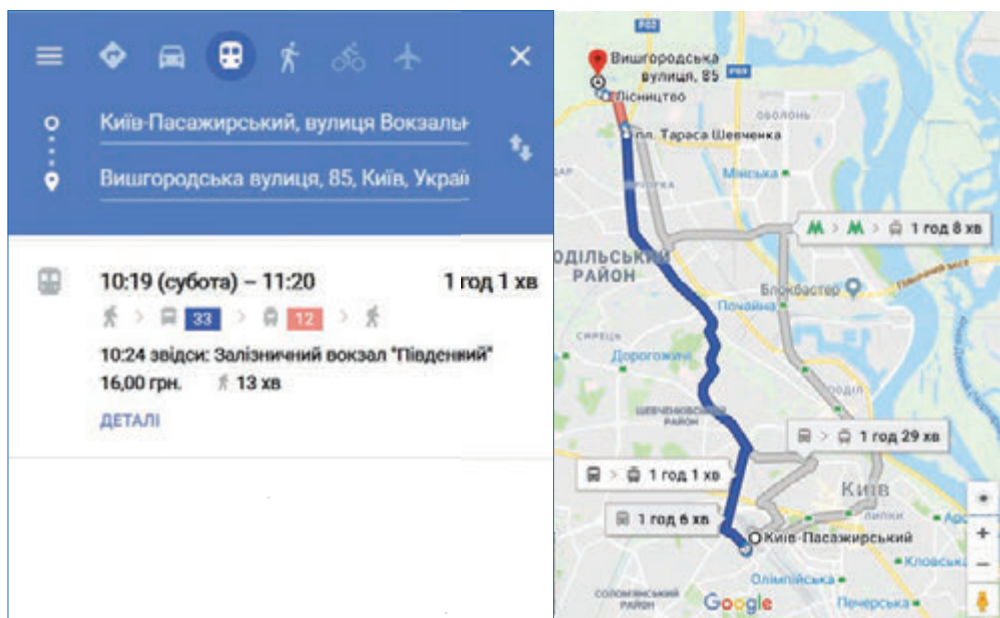

4. Zachar dowiedział się, że w Kijowie jest stary dąb, który ma ponad 600 lat. Jest to zabytek przyrody i historii. Chłopczyk poprosił, żeby babcia pojechała z nim do stolicy, żeby zobaczyć stare drzewo.

Dlaczego, twoim zdaniem, Zachar zainteresował się starym dębem? Dlaczego należy chronić takie zabytki?

5. Pani Wiera nie wiedziała, jak korzystając z transportu miejskiego dojechać do pomnika, dlatego Zachar zaproponował sprawdzić trasę za pomocą mapy Google. Popatrz na [zrzut ekranu](#) i ułóż dwa pytania.

6. Zbadaj, jakie zabytki kultury lub przyrody są w twojej miejscowości.

Czy skarby przyrody mogą zniknąć?

1. Zachar i jego koledzy z klasy otrzymali dziwny list. Przeczytaj i pomyśl, kto go mógł napisać.

Drogie dzieci!

Jestem dla was, ludzi, bardzo cenna, ale potrzebuję ochrony. Co roku ludzie wycinają lasy. Do rzek wylewają odpady. Powietrze zanieczyszczają dymem z zakładów przemysłowych. Wiele roślin i zwierząt jest zagrożonych. Pomyślcie o mnie! Tego, co się straci, nie da się powrócić!

2. Dlaczego autorka tego listu uważa, że jest cenna dla ludzi? Uzasadnij swoje zdanie.
3. Czy zgadzasz się z tym, że obiekty przyrody mogą zniknąć i przywrócenie ich stanie się niemożliwe? Objasnij swoje rozmyślenia.
4. Przyjrzyj się zdjęciom. Na których z nich przedstawione są obiekty, które wyrządzają szkodę środowisku? Objasnij swój wybór.

5. Ubiegłej wiosny uczniowie drugiej klasy dowiedzieli się, że w sąsiednim lesie rośnie szafran – pierwiosnek, wpisany do Czerwonej księgi Ukrainy.

Dzieci znalazły na polanie te rośliny i policzyły je. Było ich 28. Tej wiosny dzieci planują ponownie pójść do lasu i sprawdzić ilość kwiatów. Ile roślin będzie upiększać polanę, jeżeli będzie ich o 16 więcej? A jeżeli o 13 mniej?

Przy jakich warunkach kwiatów może być więcej? Przy jakich – mniej?

6. Zwierzęta również potrzebują pomocy, dlatego Zachar postanowił zrobić karmnik.

Przyjrzyj się zdjęciu i zastanów się, co jest potrzebne do zrobienia takiego karmnika. Zróbcie różne karmniki dla ptaków.

7. Ujrzawszy karmnik na drzewie, babcia pochwaliła Zachara i powiedziała, że jego praca ma bardzo wielkie znaczenie. Co miała na uwadze pani Wiera? Opowiedz.
8. Zastanów się, co ty możesz zrobić dla ochrony przyrody.

Dowiedz się, czy zawsze warto się dzielić z innymi.

Syneczku, przecież należy się podzielić!

O, masz pieniądze? Podziel się ze mną.

Ładny obraz. Proszę, podaruj mi go.

Gdzie są nasze rzeczy?

Podzieliłem się!

☀ Co byś doradził/doradziła bohaterowi tej historyjki?

Filizanka

(według opowiadania Ołeny Łobody „Najlepszy na świecie prezent”)

Będąc w odwiedzinach u chrzestnego, Zachar zauważył bardzo ładną filiżankę z napisem „Najlepszemu na świecie synowi”. Chłopczyk tak bardzo zechciał ją mieć! Poprosił chrzestnego:

- Wujku Stefanie, podaruj mi swoją filiżankę.
- Niestety, nie mogę, – odpowiedział chrzestny zmieszany.
- Jak to nie możesz? – zdziwił się chłopczyk.

Wujek Stefan po raz pierwszy odmówił Zacharowi! Lecz po kilku dniach chrzestny przyniósł chłopczykowi wspaniałe pudełko. „Filiżanka!” – domyślił się Zachar. Lecz to była inna filiżanka! Zachar odtrącił ją, filiżanka spadła i pękła.

– Filiżanka wujka Stefana jest bardzo droga dla niego, bo dostał ją od swego ojca, – wytłumaczył tata. – On nie może tobie jej podarować. A ty obraziłeś swego chrzestnego.

– W jaki sposób mógłbym wszystko naprawić? – pochlipywał Zachar.

Oni razem skleili filiżankę, lecz potworny „szew” ciągnął się przez całą filiżankę. Wtedy chłopak zauważył napis: „100% dobry chłopak”. Od tego zrobiło mu się jeszcze gorzej: filiżanka pękła pomiędzy dwoma zerami. Jest teraz „0% dobry chłopak” – i to była prawda.

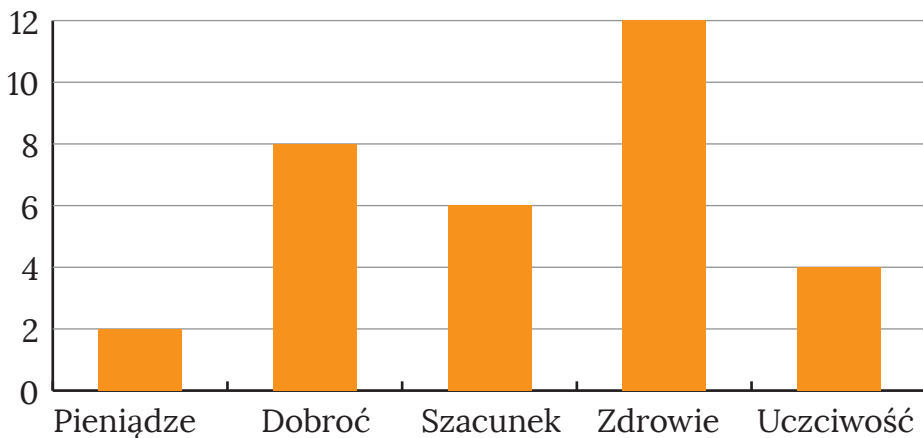
- ☀ Opowiedz, jak czuł się Zachar, kiedy chrzestny odmówił sprezentowania mu filiżanki.
- ☀ Jak uważasz, czy będzie mógł wujek Stefan wybaczyć chrześniakowi jego nierozważny uczynek?

Co cenię w ludziach?

1. Rozwiąż rebus i powiedz, co najbardziej Zachar ceni w ludziach. Jakie ludzkie cechy cenisz ty?

2. Uczniowie drugiej klasy omówili, jakie wartości są dla nich najważniejsze, a wyniki przedstawili w postaci diagramu.

Określ, które twierdzenie jest prawdziwe.

- ☀ Uczniowie drugiej klasy najbardziej cenią w ludziach dobroć.
- ☀ Zdrowie ceni 12 dzieci.
- ☀ W drugiej klasie jest 32 uczniów.

3. Zbudujcie diagram „Wartości naszej klasy”.

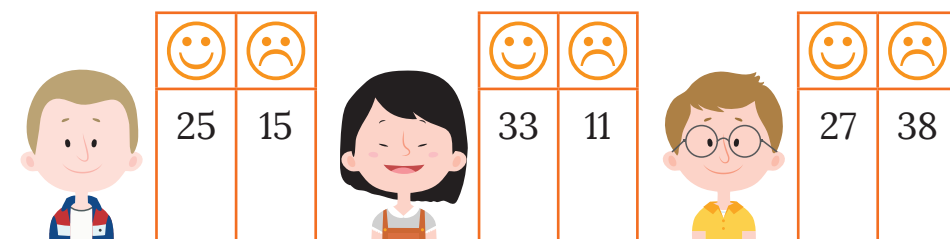
4. Jakie cechy charakteru właściwe są dzieciom, przedstawionym na rysunku?

Podpowiedź: punktualność, zachłanność, życzliwość, zaufanie, szczodrość, egoizm, miłosierdzie, troskliwość.

5. Co cenisz w koleżance, w koledze?

6. Zachar i jego przyjaciele Frania i Mateusz policzyli, ile dobrych i złych uczynków zrobili w ciągu tygodnia.

Policz, ile dobrych uczynków oni zrobili razem, ile złych. Których jest więcej?

Co cennego mogę stworzyć samodzielnie?

1. Nauczycielka spytała dzieci, jaką przyjemność one mogą sprawić innym. Dowiedz się, jakie padły odpowiedzi.

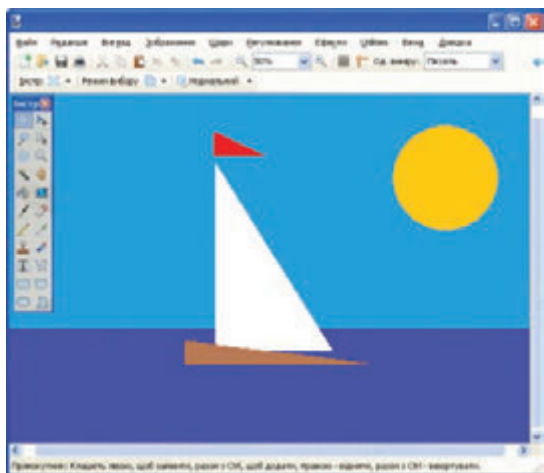

Mogę, za pomocą komputera, stworzyć śmieszne rysunki.

Mogę zrobić na drutach szalik.

Mogę zrobić sałatkę.

2. Marysia, za pomocą redaktora graficznego, zrobiła rysunek dla swojej babci i wydrukowała jego. Babcia włożyła rysunek do ramki i zawiesiła go nad swoim łóżkiem. Jak uważasz, czy babcia ceni pracę swojej wnuczki?

Zrób podobny rysunek w dostępnym redaktorze graficznym. Komu on mógłby sprawić przyjemność?

3. Justyna wykonała taki obrazek dla swego przyjaciela Sławka. Ten prezent jest dla niego bardzo cenny. Zrób podobną aplikację. Powiedz, komu ją sprezentujesz.

4. Denis postanowił ułożyć wierszyk dla swojej siostrzyczki. W tym celu on zaczął ćwiczyć układanie rym. Ułóżcie jak najwięcej rym do słów „obok ganku”; „płatek”.

Teraz spróbujcie ułożyć wierszyki według początku. Przeczytajcie, co wyszło.

Ciężarówka leci pasem,
Obok zając skacze ...

Przy drodze kotek,
Wspinał się na ...

Wróble obok ganku
Ćwierkały bez ...

5. Opowiedz, co cennego możesz stworzyć dla innych.

Ustal, dlaczego zabawa się nie udała.

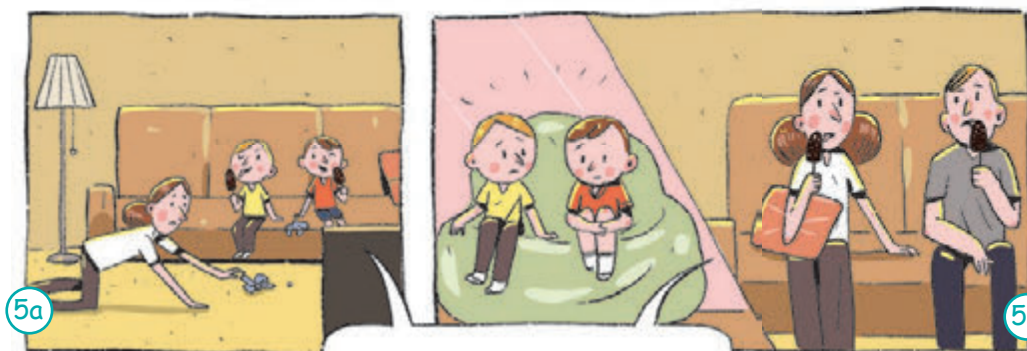
Mamo, słyszałem że dzisiaj jest Dzień Loda! Urządźmy zabawę!

Zgoda! Kończcie sprzątanie, a ja kupię smakołyki.

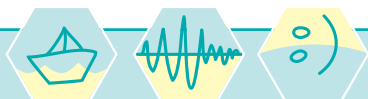

Obejrzymy do końca i sprzątniemy.

Oto i zabawa!

☀️ Który wariant nieudanej zabawy wydaje ci się bardziej sprawiedliwy? Dlaczego?

Sprawdź siebie

1. Jakie cechy charakteru są właściwe Zacharowi – głównemu bohaterowi opowiadań Ołeny Łobody „Najlepszy na świecie prezent”? Wymień je.
2. Zabawka-śmieciarka zepsuła się. Chłopczyk zauważył, że rozładowała się bateria i wywnioskował, że bateria – to bardzo cenna rzecz. Przypomnij sobie, jakie urządzenia są zasilane bateriami. Wymień te, które pomagają ci w nauce.
3. Zachar otrzymał samochodzik w dniu urodzin mamy, 19 grudnia, a bateria rozładowała się dzisiaj. Ile dni ona pracowała? Policz.

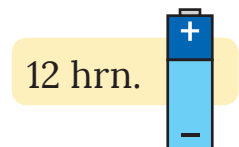
GRUDZIEŃ

Pn	2	9	16	23	30
Wt	3	10	17	24	31
Śr	4	11	18	25	
Cz	5	12	19	26	
Pt	6	13	20	27	
Sb	7	14	21	28	
N	1	8	15	22	29

STYCZEŃ

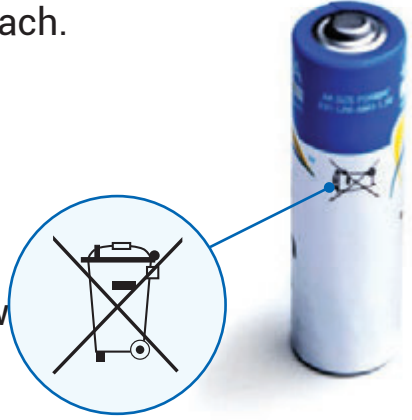
Pn	6	13	20	27	
Wt	7	14	21	28	
Śr	1	8	15	22	29
Cz	2	9	16	23	30
Pt	3	10	17	24	31
Sb	4	11	18	25	
N	5	12	19	26	

4. W sklepie Zachar zauważył, że ceny na baterie są różne. Tata dał mu 50 грн. O ile więcej reszty otrzyma Zachar, jeżeli kupi baterię za 12 грн.? W jaki sposób wybierasz baterie? Czy zawsze lepiej jest kupować to, co tańsze?

5. Zachar zauważył znak na bateriach.
Co on oznacza?

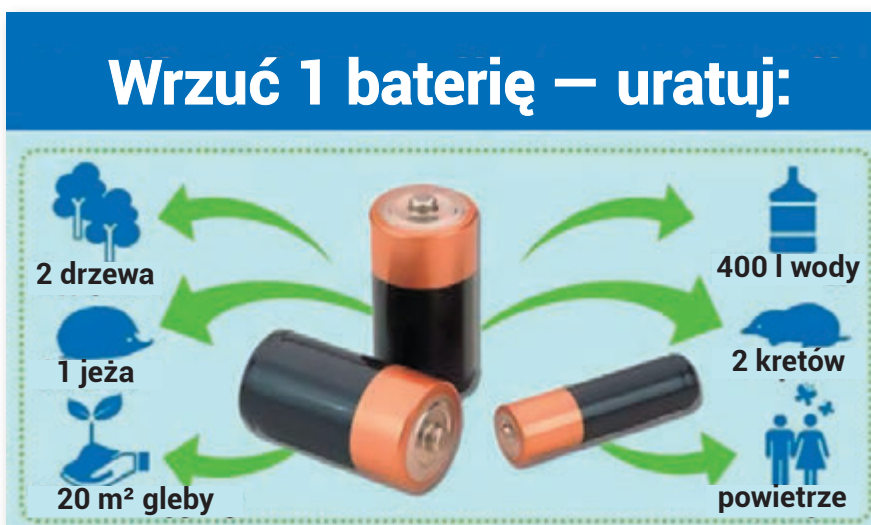
- ☀ Niebezpieczne dla otoczenia
- ☀ Szkodliwe dla zdrowia
- ☀ Nie wyrzucać do pojemników na śmieci ogólne

6. Chłopczyk postanowił dowiedzieć się, dlaczego baterii nie wolno wyrzucać do pojemników na śmieci ogólne. On przeprowadził badania, a ich wyniki przedstawił w postaci schematu. Przyjrzyj się jemu i opowiedz, dlaczego baterie mogą zaszkodzić przyrodzie i ludziom.

7. Chrzestny podpowiedział Zacharowi, że w sąsiednim sklepie jest specjalny pojemnik na zużyte baterie. Na nim chłopczyk ujrzał plakat. Obejrzyj go.

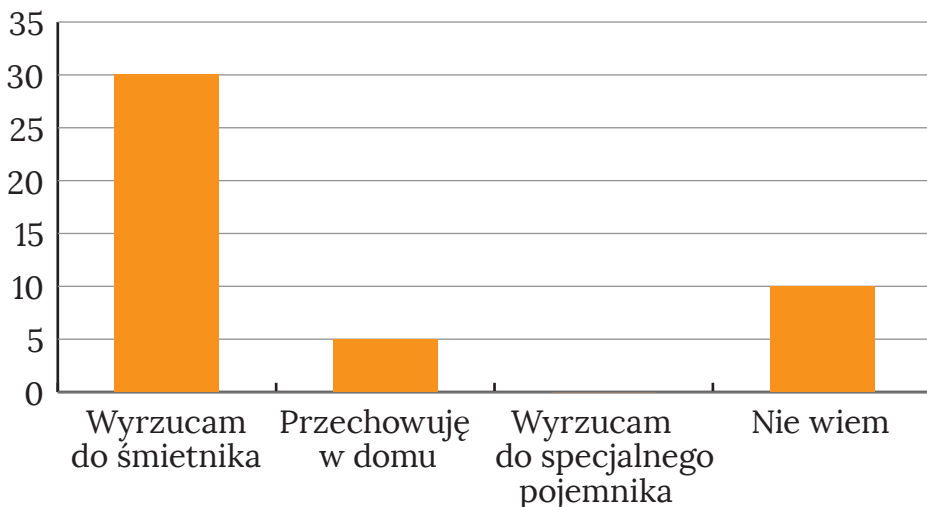
Wskaż prawidłowe twierdzenia.

- ☀ Jedna bateria może uratować dwa drzewa.
- ☀ Baterie zanieczyszczają powietrze.
- ☀ Baterie nie zanieczyszczają wody.

8. Zachar wykonał plakat, na którym pokazał niezbędność utylizacji baterii. Narysuj swój plakat na ten temat.

9. Zachar postanowił dowiedzieć się, co się robi z zużytymi bateriami w rodzinach jego znajomych. Wyniki sondażu przedstawił w postaci diagramu. Ułóż dwa pytania do danych, przedstawionych w diagramie.

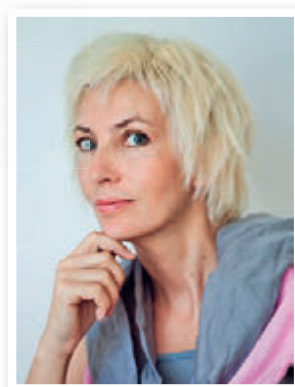
10. Oprócz baterii rodzina Zachara oddaje do przeróbki inne odpady. A niektóre przedmioty nie trafiają do śmieci, ponieważ otrzymują drugie życie. Pomyśl, co jeszcze można zrobić ze starych dżinsów.

CHCĘ – MOGĘ – TRZEBA

W tym temacie:

- ☀ dowiesz się, co łączy chęci, możliwości i obowiązki;
- ☀ zbadasz, jak nie ulegać własnym zachciankom;
- ☀ nauczysz się przestrzegać planu dnia;
- ☀ zapoznasz się z opowiadaniem Ołeny Kasjan ze zbioru „Najważniejsze życzenia”.

Świat pełen jest dziwnych rzeczy i niezbadanych tajemnic i Ty masz długie życie przed sobą, żeby być tym, kim marzysz. Nich nic Ci w tym nie przeszkodzi. Słuchaj swego serca i zawsze stój po stronie prawdy.

Ołena
Kasjan

- ☀ O czym marzy dziewczynka, którą widzisz na rysunku?
- ☀ Czy wszystkie marzenia mogą się spełnić? Dlaczego?

Największa kałuża

(według opowiadania Ołeny Kasjan)

Leje deszcz. Patrząc przez okno i widzę, jak pośrodku podwórza powstaje wielka kałuża.

– Mamo, kiedy można będzie pójść na spacer?

– Zobacz, co tam się dzieje. Możesz się przeziębic, – i mama poszła.

Raptem deszcz się skończył. Mama wróciła z pakunkiem. I ja już stoję przed lustrem w najlepszych na świecie gumowcach. Wychodzę na podwórko i wchodzę na środek największej kałuży.

Mama woła z balkonu:

– Paulinko, nie stój w kałuży! Woda jest zimna. Przeziębisz się.

Myślę sobie – jak można wyjść z takiego ładniutkiego bajorka? Na dodatek, gdy jestem w takich cudownych gumowych bucikach.

– Mamo, nie mogę! Zupełnie nie mogę wyjść z kałuży. I mamie od razu jakoś zmienił się głos:

– Jak to nie możesz? Źle się czujesz, Paulinko? Nie ruszaj się, już idę!

Chce powiedzieć, że bardzo dobrze się czuję, ale mamy już nie ma na balkonie. Już biegnie do mnie przez całe podwórze – taka jest ładna! W pantoflach wchodzi do bajorka, chwytając mnie na ręce, obejmuje i mówi:

– Co się stało? Co?

– Nic, mamusiu. Wszystko dobrze. Zobacz, jaka cudowna kałuża!

☀️ Co mogło się wydarzyć dalej? Opowiedz.

Jakie życzenia mogą mieć ludzie?

1. W tym miesiącu Paulinka obchodzi swoje urodziny. Ukończy 7 lat. Ile jeszcze dni, licząc od dzisiaj, dziewczynka będzie czekać na swoje święto, jeżeli ono wypada na trzeci poniedziałek miesiąca. Jak uważasz, czy to długo?

LUTY					
Pn	3	10	17	24	
Wt	4	11	18	25	
Śr	5	12	19	26	
Cz	6	13	20	27	
Pt	7	14	21	28	
Sb	1	8	15	22	29
N	2	9	16	23	

2. Dziewczynka bardzo chce otrzymać na urodziny papugę. Przeczytaj, jak ona opisała wymarzonego ptaka. Jakie błędy ona popełniła? Czy można sprawić, by ten tekst stał się ciekawszy? W jaki sposób?

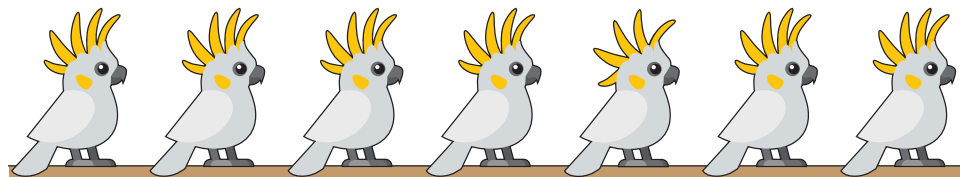
Papuga

Papuga – to jest ładny ptaszek.

Ma piórka. Ma długi ogon i zaokrąglony dziób. Pazurki na łapkach ma ostre. I jest bardzo śmieszny, kiedy czyści piórka. Bardzo często papuga wydaje dźwięki, które przypominają słowa.

Często w sklepie zoologicznym obserwuję jej śmieszne zachowanie.

3. Uważnie przypatrz się stadku ptaków. Czy jest tu papuga, która różni się od innych?

4. Paulinka w żaden sposób nie mogła się doczekać spełnienia swego marzenia, więc postanowiła ulepić papugę z plasteliny. Zrób i ty takiego samego ptaszka.

5. Dowiedz się, jakie marzenia mają twoi krewni i znajomi. Dokończ każde zdanie:

- ☀ Mój przyjaciel/przyjaciółka najbardziej pragnie...
- ☀ Moja nauczycielka/mój nauczyciel najbardziej pragnie...
- ☀ Moi krewni najbardziej pragną...

6. Pomyśl, dlaczego powinniśmy wiedzieć o życzeniach bliższych nam osób.

W jaki sposób pragnienie może wpływać na zdrowie?

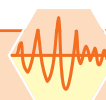
1. Po tym, jak mama Paulinki namoczyła nogi, dostała gorączki $+38^{\circ}\text{C}$ i zaczął się katar. Jak Paulinka może pomóc mamie szybciej powrócić do zdrowia? Co można robić, żeby pozbyć się kataru?

Do kogo możesz się zwrócić, kiedy źle się czujesz?

2. Przyjrzyj się rysunkom i opowiedz, jakie marzenia mają te dzieci. W jaki sposób każde z nich może wpłynąć na zdrowie? Poradź coś każdemu z nich.

Chytry czas

(według opowiadania Ołeny Kasjan)

Idę do swego pokoju posprzątać zabawki. Zamykam za sobą drzwi.

– Raz, dwa, trzy, pokoiku, posprzątaj się!
– Paulinko! Pau-lin-ko! – to Danka i Kasia wołają mnie na podwórko.

Dobrze im jest, mają babcię! Ona sama sprząta w całym mieszkaniu. Tylko kłóci się z nimi, kiedy one rozrzucają rzeczy i nie ścielą łóżek. A potem wszystko jedno sama wszystko składa i ścieli. Bardzo prawidłowa babcia.

Macham dziewczynkom z balkonu:

– Na razie nie mogę, jestem zajęta, sprzątam! Nie mam czasu!

Wracam do pokoju i zastanawiam się, jak to tak jest, że nie mam czasu? Przecież on jest, tyka na ścianie, chytry! I nie śpi, i nie chowa się. To znaczy, że on jest nawet wtedy, gdy go nie ma?

Składam książki i zabawki i cichutko obserwuję zegarek. Książek mam dużo. Zabawek też. Można cały dzień składać!

A potem wchodzi mama i mówi:

– Oczywiście! Nic nie posprzątane, a ty czytasz?

Patrzę: rzeczywiście – zupełnie nie zauważyłam, jak to się stało, że siedzę na podłodze i czytam książkę. I nawet zapomniałam spoglądać na zegarek.

Mama mówi:

– Kończ szybciotko sprzątanie, niezadługo będzie kolacja.

☀ Dlaczego Paulince wydawało się, że czas jest chytry?
Pomyśl, czy tak jest naprawdę.

Co może ograniczać marzenia?

1. Żeby czas nie ograniczał marzeń Paulinki, ona postanowiła bardziej uważnie się do niego odnosić. Pomaga jej w tym samodzielnie ułożony plan dnia z rysunkami. Ile czasu przeznaczyłbyś jej na wykonywanie każdej czynności, jeżeli ona wraca ze szkoły o 14. godzinie i idzie spać o 21.?

Odrabianie
zadań
domowych

Obiad

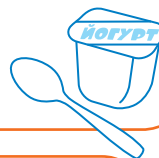

Czas wolny

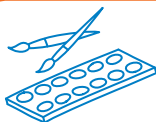

Przygotowanie
do snu

Kolacja

Pomoc
rodzicom

Udział w kółkach
zainteresowań

- ☀ Jak uważasz, czy należy przestrzegać planu dnia? Do czego może doprowadzić jego zakłócenie?
- ☀ Czy twój plan dnia różni się w weekend i w ciągu tygodnia? Na czym polega ta różnica?

2. Ułóż plan swego wolnego dnia. Przedstaw swoją pracę w klasie.

3. Mama dała córce pieniądze i poprosiła pójść do sklepu na zakupy. Resztę mama pozwoliła zostawić sobie. Przyjrzyj się obrazkom i oblicz, ile hrywien dziewczynce zostanie na własne potrzeby.

20 hrn.

50 hrn.

10 hrn.

МОЛОКО 2.6%

9 hrn.

МАСЛО

36 hrn.

4. Paulinka bardzo chce kupić sobie takie rzeczy:

12 hrn.

15 hrn.

7 hrn.

- ☀ Czy może ona zaspokoić swoje pragnienia i kupić wszystko, co planowała? Dlaczego?
- ☀ Co ty byś wybrał/wybrała? Uzasadnij swój wybór.

5. Jakie jest twoje największe marzenie? Opowiedz, co należy zrobić, żeby ono się spełniło.

DLACZEGO CZASAMI LEPIEJ POSTĄPIĆ JAK NALEŻY, A NIE JAK SIĘ CHCE?

1. Przyjrzyj się rysunkom. Czyje postępowania i zamiary uważasz za prawidłowe? Uzasadnij swój wybór.

Darku, dokąd idziesz?

Idę do domu, muszę psa wyprowadzić.

Później odrobie lekcje.

Siostrzko, pobaw się ze mną...

Bawie się sama!

Kupiłam lody i teraz brakuje mi pieniędzy na leki dla taty...

2. Czy zdarzały się w twoim życiu sytuacje, kiedy twoje marzenia nie zgadzały się z twoimi możliwościami? Co robiłeś/robiłaś w takim wypadku? Opowiedz.

3. Opowiedz, jak się ubierasz, kiedy widzisz taką prognozę pogody?

4. Co zyskał ten, kto ubrał się nie według własnej chęci, lecz odpowiednio do pogody? Na podstawie czego decydujesz, jak się należy ubierać?

5. Wymyśl i narysuj stylowe zimowe ubrania dla chłopca i dziewczynki. Wytnij go z materiału i zrób aplikację.

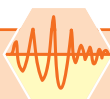

Dowiedz się o różnych sposobach zachowania się przy stole.

☀️ Który z wariantów wydaje ci się najbardziej sprawiedliwy? Dlaczego?

☀️ Jak ty się zachowujesz, gdy ktoś cię częstuje?

Najważniejsze życzenie

(według opowiadania Ołeny Kasjan)

Obserwujemy, jak Romek karmi swoje rybki. Nowiutkie akwarium stoi w jego pokoju. Okropnie zazdrościmy Romkowi! On ma jeszcze pieska Butunia! A my nic takiego nie mamy.

– O jakie trzy życzenia poprosił-
byś złotą rybkę? – pyta Danka.

Romek odpowiada:

– Po pierwsze poprosiłbym o prawdziwy wyścigowy motor, po drugie – łuk, taki prawdziwy, jak u Robin Hooda, a po trzecie – chciałbym zostać kosmonautą!

– A ja poprosiłabym o psa, – powiedziała Kasia, – następnie o akwarium z rybkami i jeszcze o domek dla lalek!

– A ja chciałabym, żeby we wszystkich sklepach pozwalano mi brać wszystko, co zechcę! Tak po prostu, bez pieniędzy! – powiedziała Danka. – I też poprosiłabym o psa i rybki.

Ja zaś myślę, że po pierwsze chciałbym, żeby był pokój na całym świecie! Po drugie – żeby mama była zawsze-zawsze!

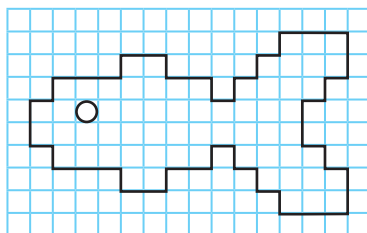
A trzeciego życzenia w żaden sposób nie mogę wybrać. Trzeba jeszcze troszkę pomyśleć. Bo jeżeli poproszę o spełnienie czegoś niezbyt ważnego, to później okaże się, że nie poprosiłem o coś bardziej ważne.

☀ Dlaczego dzieci zazdrościły Romkowi?

☀ Jak uważasz, które życzenie było naprawdę najważniejsze? Odszukaj w tekście i przeczytaj.

Co jest potrzebne do spełnienia marzeń?

1. Paulina narysowała złotą rybkę na kartce w kratkę. Napisz w zeszycie algorytm tego rysunku.

Sprawdź ten algorytm: poproś kolegę lub koleżankę z klasy o wykonanie go. Podyktuj polecenia algorytmu wykonawcy i oceń rezultat. Jeżeli zaistnieje taka potrzeba, popraw błędy i zmień algorytm. Możesz również zmienić rybkę na taką, która się tobie podoba.

2. Rozmyślając nad tym, o co można by było poprosić złotą rybkę, Paulina ułożyła listę swoich życzeń. Które z nich są podobne do twoich? Jakie życzenia uważasz za bardziej ważne? Dlaczego?

Akwarium

Pokój na całym świecie

Nowe pisaki

Zabawkowe mebelki

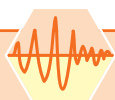
Prędzej wyrosnąć

Żeby mama nie chorowała

Jeść cukierki, kiedy tylko się zechce

Często chodzić do ZOO

3. Opowiedz, o spełnienie jakich życzeń poprosiłbyś/poprosiłabyś złotą rybkę. Co robisz, by twoje życzenia się spełniały?

4. Paulina pokazała listę swoich marzeń dziewczynkom bliźniętom. A dla nich największym marzeniem są zabawkowe mebelki. Paulina postanowiła spełnić marzenie dziewczynek i poprosiła, żeby mama kupiła jej w sklepie zestaw takich mebelków. Jednak mama kupiła wszystko niezbędne do wykonania mebelków własnoręcznie.

18 hrn.

14 hrn.

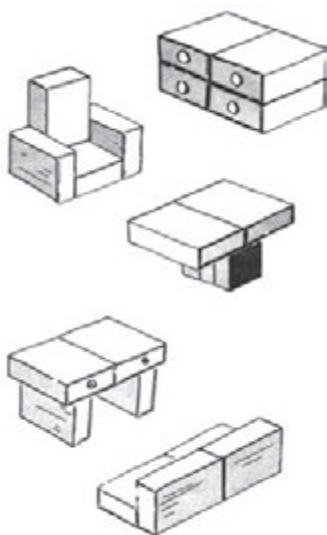

18 hrn.

- ☀ Ile pieniędzy mama wydała?
- ☀ Jaki zestaw mebelków jest bardziej wartościowy: kupiony czy zrobiony własnoręcznie? Uzasadnij swoją odpowiedź.

5. Romek pokazał dziewczynkom, jak można wykonać mebelki z pudełek po zapałkach. Zobacz, co im wyszło. Uruchoom wyobraźnię i zrób z kolegami z klasy taki zestaw.

W jaki sposób życzenia mogą jednoczyć wspólnotę?

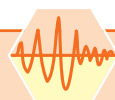
1. Podczas spaceru po mieście Paulinka zauważyła plakaty, które ją zainteresowały. Mama wytłumaczyła jej, że to jest reklama społeczna. Który plakat wywarł na tobie największe wrażenie? Dlaczego?

- ☀ W jaki sposób takie plakaty mogą wpływać na twoje chęci i uczynki?
- ☀ W jaki sposób troska o środowisko może zjednoczyć wspólnotę?

2. Przypomnijcie sobie wideo z reklamą społeczną. Wyobraźcie, że jesteście **reżyserami**, wymyślcie własną fabułę takiej reklamy. Zaprezentujcie ją.

3. Paulina dowiedziała się, że na Zakarpaciu istnieje Centrum **Rehabilitacyjne** dla niedźwiedzi brunatnych. Tam niedźwiedzie, które ucierpiały od okrucieństw człowieka lub od klęsk żywiołowych, są przyuczane do życia w warunkach naturalnych. Po czym wracają do lasu i żyją tam jak zwyczajne dzikie zwierzęta. Uczniowie drugiej klasy postanowili pomóc pracownikom Centrum – zebrać fundusze na utrzymanie zwierząt. Dzieci przedstawiły propozycje. Uzupełnij je swoimi.

Organizować charytatywny jarmark.

Zebrać makulaturę.

?

4. Dzieci zebrały pieniądze i kupiły dla niedźwiedzi 50 kg jabłek. Oblicz wyrażenie i dowiedz się, ile kilogramów jabłek zjada dziennie jeden niedźwiedź.

$$99 - 83 + 24 - 39 + 4$$

Na ile dni wystarczy niedźwiedziowi tych jabłek, które kupiły dzieci?

5. Zaprezentuj trzy życzenia, które, według waszej opinii, łączą waszą klasę, rodzinę, państwo?

Dowiedz się, dlaczego należy stawiać siebie na miejsce innych.

1

2

3

4

5

Wydaje się, że zrozumiałem...

☀ Jakie zasady zachowania w miejscach publicznych złamali uczestnicy wycieczki?

Ważne i nieistotne

(według opowiadania Ołeny Kasjan)

Z Danką i Kasią bawiłyśmy się w klasy. Ja obserwowałam, jak Romek jeździ na rowerze i myślałam o tym, że byłoby świetnie, gdyby chłopcy też czasem bawili się w dziewczęce gry. Nagle on podjechał i zapytał, co my robimy.

– Bawimy się w klasy! Ja wygrałam! – pochwaliła się Danka.

– E tam, – powiedział Romek. – Dla mnie te klasy – to błahostka! Zaraz odstawię rower do domu i pokażę wam.

Czekamy. Lecz Romek więcej nie wyszedł. Z tego powodu zepsuł mi się humor.

– Mamo, dlaczego tak bywa, że człowiek coś obieca, a potem tego nie robi?

– Są różne tego powody. Może zachorować albo gdzieś pojechać. Lub, w końcu, zapomnieć. Szczególnie, jeżeli to jest nieistotne. Może też nie chce wykonywać tego, co było obiecanie.

– Początkowo obieca, a potem nie chce? – nie rozumiem.

– No właśnie, obiecałaś mi składać wszystkie swoje zabawki, książki, kredki. I co z tego...

– Ależ to zupełnie co innego, – odpowiedziałam. – Przecież to błahostka!

– Paulinko, wszystkie wielkie sprawy zaczynają się od błahostek.

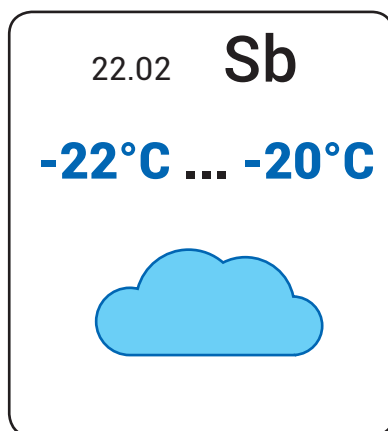
Leżąc w łóżku przypominałam sobie wszystkie drobne obiecanki, które nie wykonałam. Obowiązkowo muszę je wykonać, żeby nie psuć nikomu humoru.

☀ W jaki sposób twoja obietnica może wpłynąć na humor innej osoby? Podaj przykłady.

Dlaczego należy dotrzymywać słowa?

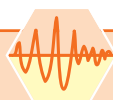
1. Paulina, Kasia i Romek umówili się na spotkanie z rana na podwórku, żeby pojeździć na sankach. Ale chłopczyk sprawdził prognozę pogody na pogodaua.com i nie przyszedł. Jak uważasz, dlaczego Romek tak postąpił?

Jak postąpiłbyś/postąpiłabyś na miejscu chłopca?

2. Dowiedz się, jaka będzie pogoda w twojej miejscowości jutro, za tydzień. Czy obowiązkowo prognoza sprawdza się?
3. Przepowiednie ludowe również pomagają przewidywać pogodę. Które z nich wydają ci się niezawodne? Sprawdź to. Ułóż tabelkę i zaznacz w niej otrzymane rezultaty.

Przepowiednie ludowe	Czy sprawdziły się?
Gwiazdy migocą – będzie mróz i zamieć.	
Kot, gdy śpi, nakrywa łapką pyszczek – będzie zimno.	
W nocy szron na drzewach – w dzień nie będzie padać śnieg.	

4. Romek postanowił robić codziennie gimnastykę poranną. Jak powinien postępować, żeby to stało się nawykiem?

Lifhackingi,
które umożliwiają kształtowanie nawyku

- ☀️ Utwórz tabelkę, w której emotkami codziennie będziesz mógł zaznaczać wykonanie swojej obietnicy.
- ☀️ Opowiedz o swoich planach i postanowieniach rodzicom i przyjaciołom. Ich wsparcie ci pomoże.
- ☀️ Lepiej zrobić chociażby niewiele, niż zupełnie nic.

Robię gimnastykę poranną	
Pn	😊
Wt	😊
Śr	😞
Cz	😊
Pt	
Sb	
Nd	

5. Jaki pożyteczny nawyk chciałbyś wyrobić? Ułóż algorytm kształtowania tego nawyku.

Sprawdź siebie

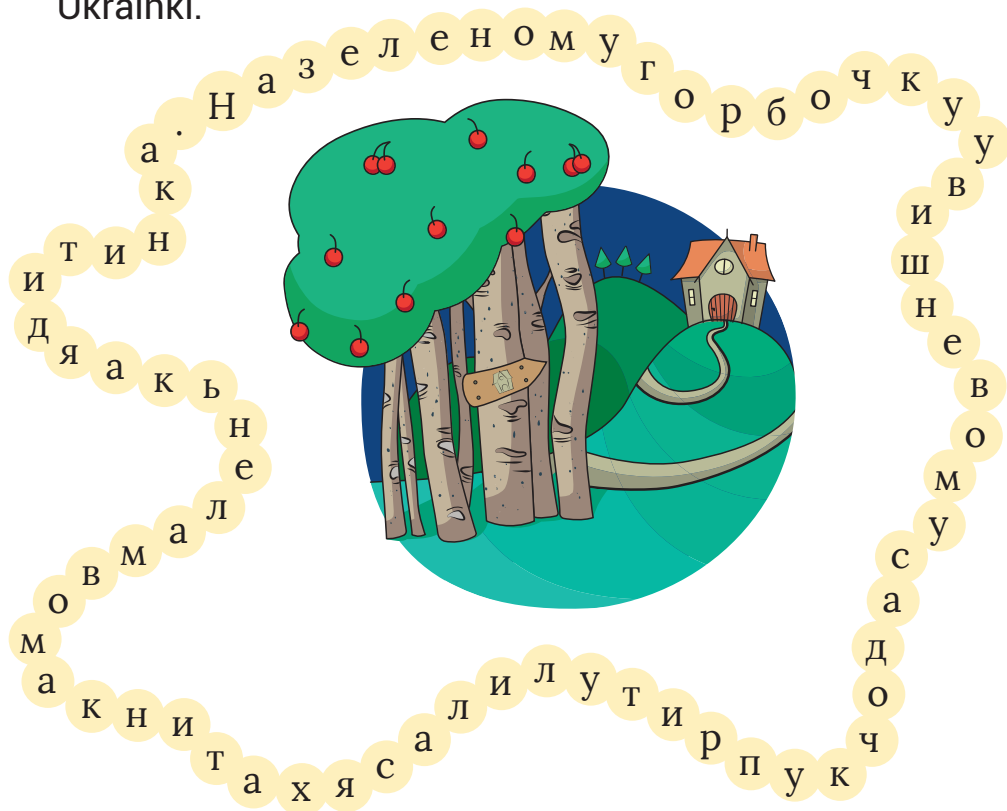
1. Które opowiadanie Ołeny Kasjan najbardziej ci się zapamiętało? Dlaczego?
2. Uczniowie 2. klasy dowiedzieli się, że w lutym czci się pamięć Łesi Ukrainki – wybitnej ukraińskiej pisarki, i postanowili, w ostatnim dniu miesiąca, organizować święto jej twórczości. Co należy zrobić, żeby święto było udane? Uzupełnij wypowiedzi dzieci własną propozycją.

3. Święto rozpoczęło się o 11 godz. 30 min. i trwało godzinę. O której godzinie ono się skończy?

4. Podziel wyrazy i przeczytaj urywek z wiersza Łesii Ukrainki.

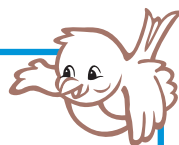
5. Przyjrzyj się ogłoszeniu, które ułożyli uczniowie drugiej klasy. Czy zawiera ono niezbędną informację? Doradź, w jaki sposób można udoskonalić tekst.

Zapraszamy na święto

„Nasza poetka – Łesia Ukrainka”,

które odbędzie się w auli szkoły.

Uczniowie 2 klasy

6. Podczas święta, które odbędzie się w ostatnim dniu zimy, dzieci będą mogły wziąć udział w warsztatach i narysować za pomocą plasteliny pierwszy kwiatek wiosny – przebiśnieg. Wykonaj i ty taki obrazek.

7. Wymień datę święta. Jaki miesiąc rozpocznie się następnego dnia? Jaka będzie pora roku? Z ilu miesięcy ona się składa? Wykorzystując kalendarz policz, ile dni trwa każda pora roku. Która z nich jest najkrótsza?

POMYSŁY – WYNAŁAZKI – ODKRYCIA

W tym temacie:

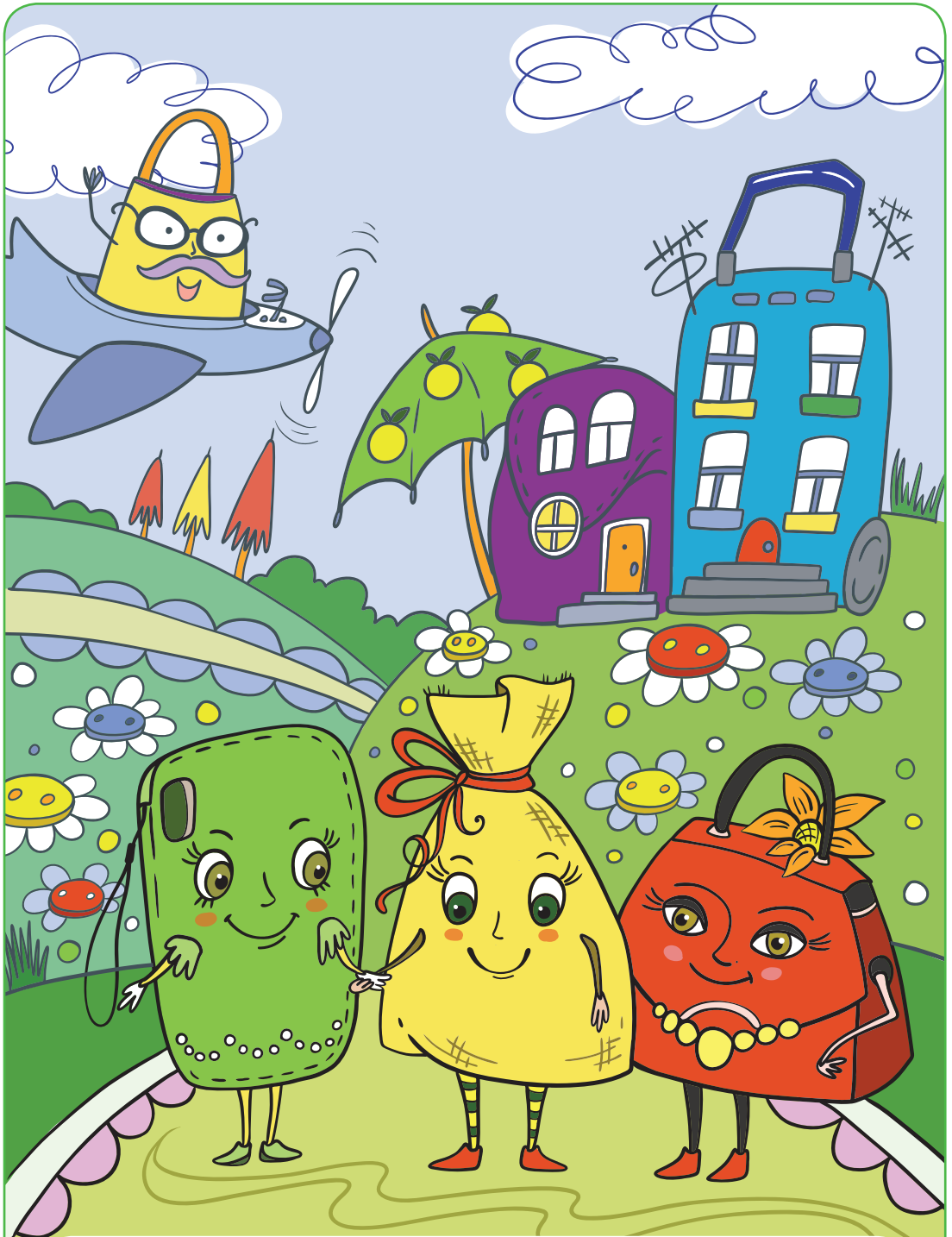
- ☀ dowiesz się wiele ciekawego o wynalazkach ludzkości;
- ☀ zbadasz brzmienie różnych przedmiotów;
- ☀ będziesz się uczył realizować swoje pomysły;
- ☀ zapoznasz się z książką Mykity Łukasza „Woreczek historii Mieszkwinki”.

Mykita
Łukasz

Cieszę się, że będziesz mógł poznać cudowną Mieszkwinkę i innych mieszkańców fantastycznej krainy Torbokraju. Dowiesz się również o prawdziwych wybitnych wynalazcach. Życzę Ci ciekawej książkowej podróży!

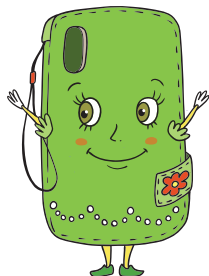
- ☀️ Кtóra z przedstawionych postaci – to Mieszkowinka? Jak ją poznałeś/poznałaś?
- ☀️ Zrób postaci mieszkańców Torbokraju z podręcznych materiałów i przedstaw w klasie ich rozmowy.

Mieszkwinka marzy o tym, żeby stać się balonikiem

(według utworu Mykity Łukasza)

Mieszkwinka miała koleżankę Fonę Smart – pokrowiec od smartfona, która uważała się za bardzo mądrą, ale zawsze wszystko przekręcała. Pewnego razu wspólnie obserwowały, jak tato Mieszkwinki, pan Torbacz, lata samolotem.

– A ja wiem, jak można latać bez samolotu, – powiedziała Fona Smart. – Dawno temu żyło dwóch braci M... Monpansje. Wzięli oni olbrzymi worek, przywiązali do niego kosz, do którego wsiedli, worek nadął się i stał się balonem – więc polecili.

– Dlaczego worek się nadął?

– No-o-o... Pewnie nadął się, bo stał się wielki.

„Jeżeli staniesz się wielki, to polecisz. Dlatego ... trzeba ... dużo jeść!” – ucieszyła się Mieszkwinka i zaczęła wcinać smakołyki. Im więcej jadła, tym bardziej się nadymała. Z lotniska powrócił pan Torbacz i zdziwił się:

– Kochanie, po co zjadłaś tyle ciastek?

– Chcę zostać wielkim balonem i polecieć, jak bracia Monpansje! To Fona o nich mi opowiedziała.

– Ona się pomyliła! Bracia Montgolfier (czyt. Mongolfie) w 1783 roku wypuścili w niebo balon, wypełniony gorącym powietrzem.

I pan Torbacz obiecał Mieszkwince, że zabierze ją na lot i nawet pozwoli jej skoczyć ze spadochronem. Lecz w tym celu nie należy zjadać tylu słodczy, a trzeba trenować.

☀️ Co robiła Mieszkwinka w celu spełnienia swego marzenia? Opowiedz.

Jak kształtować własne pomysły?

1. Mieszkwinka postanowiła dowiedzieć się, dlaczego właśnie gorącym powietrzem należy wypełniać latający balon. Znalazła wideo, gdzie dziewczynka pokazuje odpowiednie doświadczenie: svitdovkola.org/2/7/doslid

Powtórz je.

Przygotuj: balonik, plastikową butelkę, dwa naczynia z gorącą i zimną wodą.

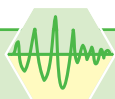
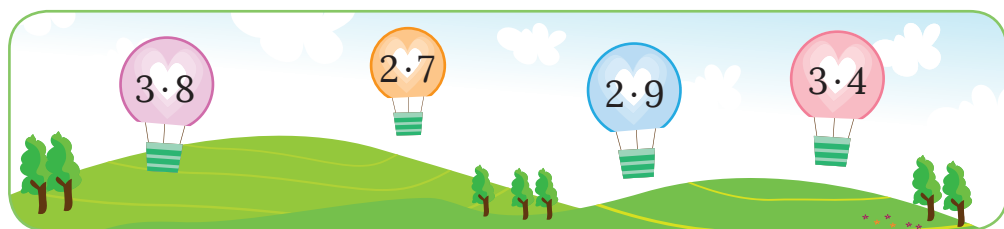
- ☀ Ubierz na szyjkę butelki balonik.
- ☀ Wstaw butelkę do miski z gorącą wodą. Co się odbywa z balonikiem?
- ☀ Przetaw butelkę do miski z zimną wodą. Co teraz odbywa się z balonikiem?
- ☀ Wyciągnij odpowiedni wniosek.

Podczas ogrzewania powietrze się rozszerza, a podczas ochładzania – kurczy się.

2. Wskaż balon z największym wynikiem.

3. W Kamieńcu Podolskim każdego roku wiosną odbywa się festiwal latających balonów. Uczniowie 2. klasy postanowili więcej dowiedzieć się o tym wydarzeniu. Uzupełnij ich pomysły własnymi propozycjami.

Przepytać znajomych, którzy byli na tym festiwalu.

?

Zaplanować wycieczkę do Kamieńca Podolskiego.

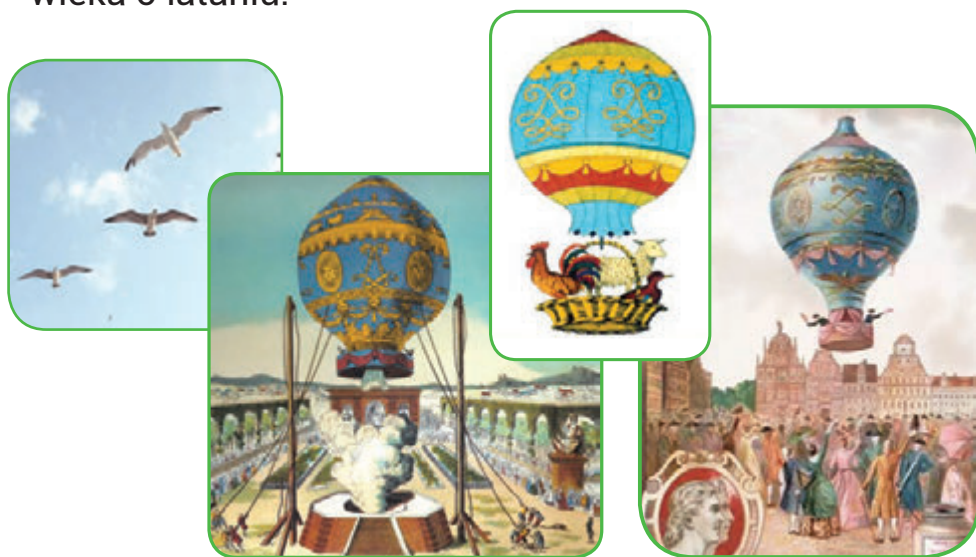
4. Starszy brat Halinki był na festiwalu w Kamieńcu Podolskim i zrobił ciekawe zdjęcia. Czy podobają się one tobie? Jak uważasz, czy robienie zdjęć można nazwać sztuką? Dlaczego?

5. Na szkolnym podwórku zróbcie zdjęcia tego, co wam się podoba. Organizujcie wystawę waszych zdjęć.

W jaki sposób można realizować swoje pomysły?

1. Mieszkwinka przypomniała sobie opowieść taty o wynalazku braci Montgolfier. Według obrazków opowiedz o tym, jak francuscy wynalazcy realizowali marzenie człowieka o lataniu.

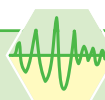

2. Mieszkwinka postanowiła odpocząć i zagrać w grę „We sołe kulki”. Zabawcie się w tę grę w klasie.

Usiądźcie naprzeciwko siebie i umówcie się, ile będzie trwała gra. Włączcie stoper lub ustawcie klepsydrę. Ułóżcie piłkę dla ping-ponga na linii, przeprowadzonej przez środek stołu. Dmuchaјcie na kulkę w taki sposób, żeby ona znalazła się po stronie przeciwnika. Wygrywa ten, czyja połowa będzie wolna od kulki w momencie upływu czasu.

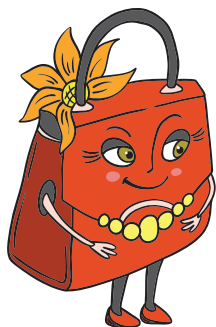
3. Ułóż algorytm działań podczas twojej ulubionej gry.

Jak Mieszkowinka była „dorosłą”

(według utworu Mykity Łukasza)

Wszystkie dzieci pragną jak najszybciej wydorosnąć. Mieszkowinka też o tym marzyła. Jej sąsiadka, modna lakierowana torebka Koko Laki, lubiła powtarzać:

– Nazwano mnie na cześć znanej projektantki mody! Jestem wcieleniem stylu!

Coco Chanel (czyt. Koko Szanel) była najbardziej znanym projektantem mody ubiegłego stulecia. To właśnie ona wprowadziła modę na małą czarną sukienkę, w której można chodzić do pracy, a na wieczór dodać do niej ulubione upiększenia i pasek – i jest się gwiazdą każdej zabawy.

Za każdym razem, widząc Koko, Mieszkowinka wzdychała:

– Jakbym chciała już być taką dorosłą i ładniutką!

Więc postanowiła realizować pewien świetny pomysł. Aż nadto świetny. Mieszkowinka znalazła buteleczkę z lakierem i ... wysmarowała się nim od stóp do głów. Zabłysła nie gorzej, niż Koko, ale lakier zastygł i biedna dziewczynka nie mogła się nawet poruszyć!

Po tym, jak tata pomógł jej zmyć rozpuszczalnikiem ten cały połysk, Mieszkowinka pomyślała: "Nie, na razie moja czerwona wstążka bardziej mi pasuje, niż dorosły makijaż. Jeszcze się nie nabawiłam i nie nabiegałam. Dorosłe zaś życie nigdzie ode mnie nie ucieknie. Nie będę się spieszyć. Wszystko w swoim czasie".

☀️ Czy możemy Mieszkowinkę nazwać wynalazcą?
Uzasadnij swoje zdanie.

Wynalazcy – kim oni są?

1. Mieszkowinka i Fona Smart wyobraziły sobie, że są projektantkami mody i stworzyły **szkice** ubiorów. Przyjrzyj się rysunkom i wymyśl swoje modele modnych ubrań. Przygotujcie wystawę swoich szkiców.

Projektantki
mody: Fona Smart
i Mieszkowinka

Projektantka
mody:
Fona Smart

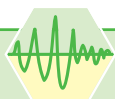

Projektantka
mody:
Mieszkowinka

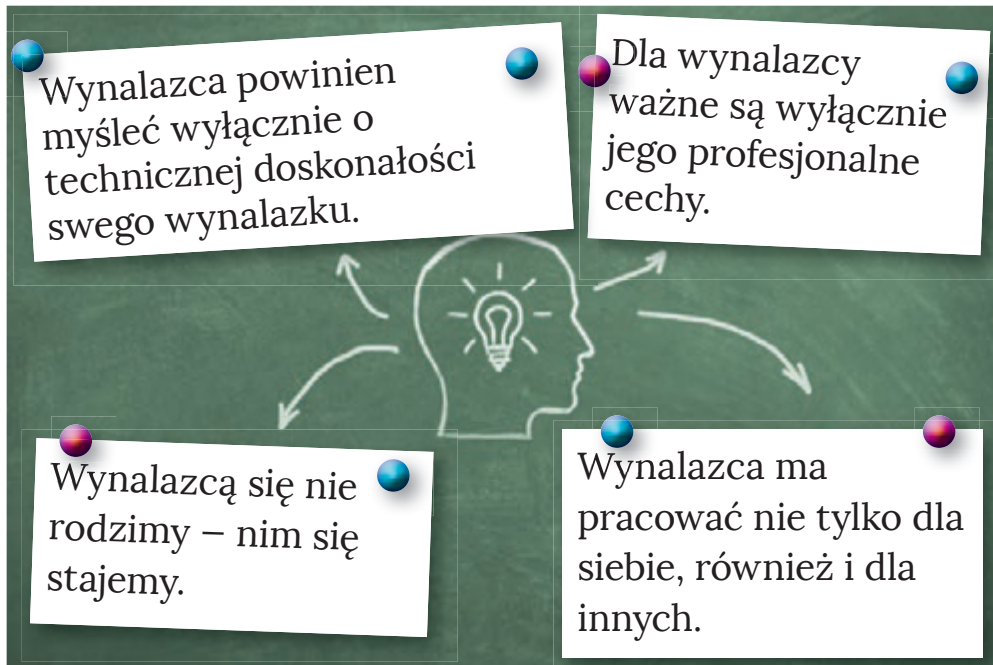
2. Mieszkowinka zaprojektowała model dżinsów i narysowała je w programie graficznym. Utwórz podobny szkic ubioru.

3. Przyjrzyj się instrumentom programu graficznego Paint. Które z nich były wykorzystane dla utworzenia rysunku?

4. Z czym się zgadzasz? Uzasadnij swój wybór.

Wynalazca powinien myśleć wyłącznie o technicznej doskonałości swego wynalazku.

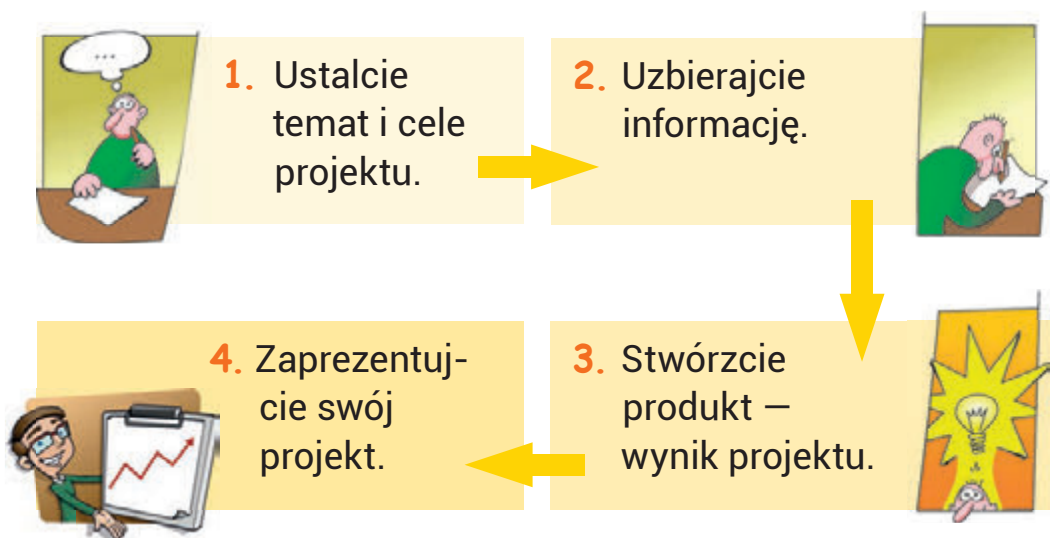
Dla wynalazcy ważne są wyłącznie jego profesjonalne cechy.

Wynalazcą się nie rodzimy – nim się stajemy.

Wynalazca ma pracować nie tylko dla siebie, również i dla innych.

5. Przygotujcie informacyjno-twórczy projekt o wynalazcach i ich znanych wynalazkach, sugerując się zaproponowanym algorytmem.

W jaki sposób wynalazki zmieniają życie ludzi?

1. Mieszkowinka uważa, że ważnym wynalazkiem ludzkości jest telefon, ponieważ umożliwia jej rozmawianie z przyjaciółką Foną Smart kiedy tylko zechce. Według rysunków opowiedz, jak zmieniał się ten wynalazek.

2. Zróbcie „telefon” i sprawdźcie, jak on działa.

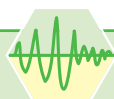
Dno dwóch papierowych kubków przekłuj grubą igłą. Przez te otwory przeciągnij nitkę o długości 4-6 m i na końcach zawiąż węzłki.

Rozmówcy, trzymając w ręku kubki, odchodzą na taką odległość, żeby nitka była naciągnięta. Słuchacz przykładą swój kubek do ucha, a mówca mówi do swego kubka.

Jak uważasz, czy będzie pracować telefon bez nitki? Dlaczego?

3. Przyjrzyj się obiektom, które cię otaczają i wymień wynalazki, które, twoim zdaniem, zmieniły życie ludzi. Wytłumacz, w jaki sposób.

4. Zbadaj, jak brzmią różne przedmioty. W tym celu dobądź z nich dźwięk na różne sposoby. Na przykład, postukaj po stole palcem, ołówkiem, linijką. Który z tych dźwięków jest głośniejszy? Bardziej oryginalny? Bardziej przyjemny? Wyniki badań podaj w postaci tabelki według wzoru.

Jak powstał dźwięk?	Jaki to jest dźwięk?	Co odczuwam, kiedy słyszę ten dźwięk?
Stuk palca po ławce	Głośny, nieprzyjemny	
Stuk klucza po ławce	Dźwięczny, wesoły	

5. Uczeń drugiej klasy Igor zainteresował się, czy wszystkie wynalazki zmieniają życie ludzi na lepsze. W trakcie badań zauważył w magazynie dla dzieci rysunek.

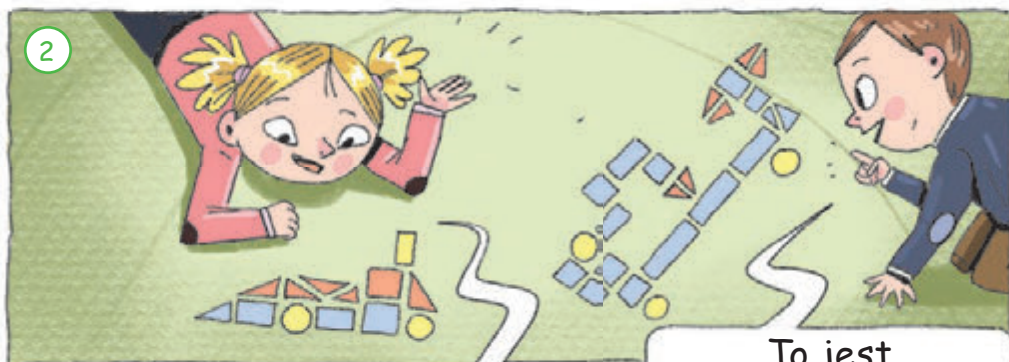
Opowiedz, czym jest zaniepokojona planeta. Wymień zalety i wady każdego przedstawionego na rysunku wynalazku.

6. Omówcie w klasie, co już dzisiaj możecie zrobić, żeby ochronić planetę przed hałasem i zachować swoje zdrowie oraz zdrowie innych ludzi?

Dowiedz się, jak na różne sposoby można realizować ten sam pomysł.

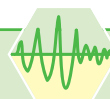
To jest super reaktywny samochód z automatycznym sterowaniem.

To jest transporter do produkcji smartfonów.

To jest korektor złych myśli. On zmienia je na dobre.

⚙️ Co ty byś chciał skonstruować? Dlaczego właśnie to?

O owsianych ciasteczkach

(według utworu Mykity Łukasza)

Mieszkowinka, jak każde dziecko, była łasuchem. Jednak najbardziej lubiła owsiane ciasteczka. Marzyła o tym, żeby nauczyć się je piec. Pewnego razu ona poprosiła swoją babcię, panią Koszyczkową, o przepis na te ciasteczka. Babcia chętnie dała przepis. Jednak małej uczennicy przepis wydał się zbyt trudny. „Robić ciasteczka – to nie jest ciekawe i tak długo trwa...” – pomyślała rozczarowana dziewczynka.

Cóż robić? Dziewczynka wpadła na bardzo ciekawy pomysł. Popatrzyła na stojącą na parapecie doniczkę z kwiatkami: dlaczego by i z ciastkami tak nie spróbować? Mieszkowinka posadziła kawałeczek w doniczce, podlała miodem i posypała rodzynkami. Dziewczynka oczekiwała, że wyrosnie krzaczek z ciasteczkami zamiast listeczków!

A tu babcia Koszyczkowa, wszedłszy do kuchni, zaproponowała:

– Przygotujmy razem owsiane ciasteczka!

Mieszkowince podobało się wyrabiać ciasto i wykrawać ciasteczka. Wkrótce na talerzu piętrzył się stos pachnących smakołyków. A w doniczce tak ciasteczka i nie wyrosły.

Od tego czasu dziewczynka dobrze zapamiętała słowa swego dziadka, poczciwego pana Portfela: „Bez pracy nie ma kołaczy”. Zresztą co nieco wyrosło z tego posadzonego kawałeczka – to opowiadanko!

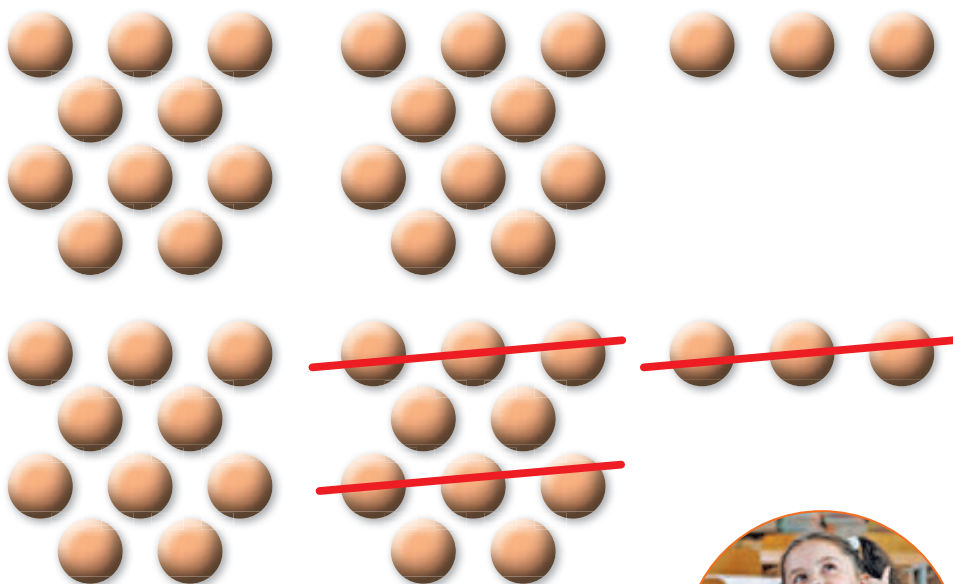
☀ Wyszukaj w tekście opowiadania przysłowie.
Wytłumacz je.

Jak wynalazki mogą pomóc w nauce?

1. Babcia Mieszkowinki wiedziała, że jej wnuczka niezbyt dobrze umie odejmować liczby. Dlatego zaproponowała jej poćwiczyć. Objaśnij, jak Mieszkowinka wykonywała zadanie.

$$23 - 9 = ?$$

2. Jak można obliczyć to wyrażenie innym sposobem? Przedstaw własny sposób.

3. Babcia pochwaliła dziewczynkę i powiedziała, że w obliczaniu, na pewno, pomogła jej czekolada, która była w owsianych ciasteczkach. Dziewczynka się ucieszyła, że teraz można jeść czekoladę do woli, bo ona pomaga w nauce. Czy zgadzasz się z dziewczynką? Dlaczego?

4. Zbadaj właściwości powietrza.

Jak można „zobaczyć” powietrze

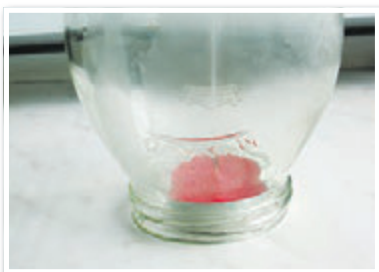
Należy złowić je. W jaki sposób? Szybko machnąć papierową torebką lub woreczkiem foliowym i natychmiast zawiązać go. Od razu będzie widać: on nie jest pusty, coś w środku jest. To jest powietrze.

Czy powietrze ma wagę?

Położ linijkę na stole tak, żeby jeden jej koniec zwisał. Sprawdź palcem, że ona ledwo utrzymuje równowagę. Na tę część linijki, która leży na stole, połóż gazetę. Powinna ona szczelnie przylegać do powierzchni stołu. Jak teraz trzyma się linijka? Dlaczego? Powietrze ciśnie na gazetę i jakby przyciska ją do powierzchni stołu.

Z czego składa się powietrze?

Jak można zgasić świeczkę, nie dmuchając na nią? Nie dotykając jej? Przykryj świeczkę słoikiem i po jakimś czasie płomień zgaśnie. Dlaczego? Powietrze, to jest mieszanka gazów. Jeden z nich – to tlen. Właśnie on jest niezbędny istotom do oddychania. Tlen niezbędny jest również dla podtrzymania ognia. Świeczka pali się dopóty, dopóki w słoiku jest tlen. Gdy on się wypali, płomień zgaśnie.

5. Co nowego odkryłeś/odkryłaś?

Jak te odkrycia pomogą ci w nauce?

Jakie niebezpieczeństwo może się kryć w wynalazkach i odkryciach?

1. Fona Smart zachorowała i Mieszkwinka postanowiła odwiedzić ją i poczęstować ciasteczkami. I jeszcze – zabrać ją nową audio-bajką. W tym celu trzeba przenieść dane z komputera Mieszkwinki na laptop Fony, używając do tego pendrive'a.

Przyjrzyj się algorytmowi kopiowania pliku na pendrive.

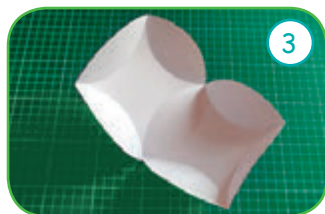
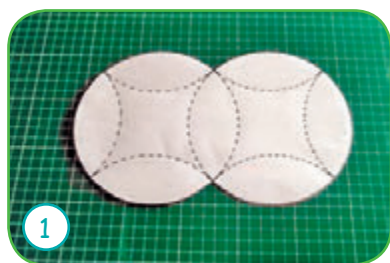
1. Wyszukaj niezbędny plik, kliknij na niego prawym klawiszem „myszy”.
2. Wybierz w oknie, które się otworzyło, „Kopiuj”.
3. Wstaw pendrive do komputera.
4. Otwórz teczkę pendrive'a.
5. Kliknij prawym klawiszem „myszki”. Wybierz „Wklej”.
6. Doczekaj się, aż cały plik się skopiuje.
7. Bezpiecznie usuń pendrive z komputera.

2. Mieszkowinka spakowała ciasteczka dla koleżanki do foliowej torebki. Babcia zwróciła jej uwagę na to, że foliowa torebka, to niebezpieczny wynalazek. Z czego babcia to wywnioskowała? Wykonaj odpowiednią pracę badawczą. W tym celu możesz:

- ☀ zadać pytania innym ludziom;
- ☀ znaleźć informację w Internecie lub w encyklopedii.

3. Mieszkowinka postanowiła zrobić z papieru pudełko na ciastka. Pomyśl, dlaczego ono będzie mniej niebezpieczne dla otoczenia. Naucz się i ty robić takie.

4. Jak Mieszkowinka powinna się zachowywać przy chorej koleżance, żeby też nie zachorować? Opowiedz.

Znajdować się na odległości nie mniejszej niż 2 m od chorej osoby.

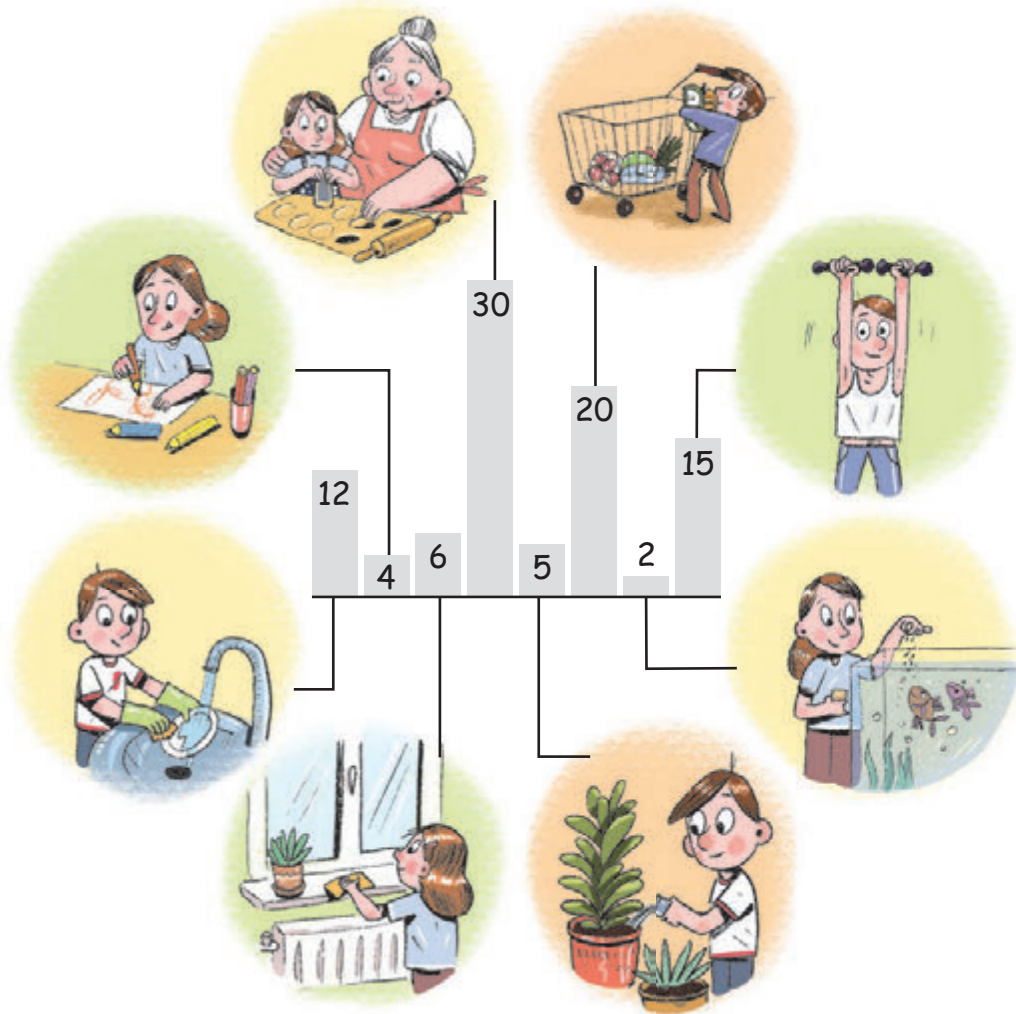
Często myć ręce z mydłem.

Nie dotykać oczu, nosa, ust brudnymi rękoma.

Babcia opowiedziała Mieszkowiniec, że nie wszystkie doświadczenia dają pozytywne rezultaty. Czasami to po prostu marnowanie czasu. Doświadczenie z hodowaniem ciastek trwało 40 minut. Wybierz kilka spraw, które można by było zrobić za ten czas.

- ☀ Jaką największą ilość spraw można zrobić w ciągu 40 minut?
- ☀ Czy zgadzasz się z tym, że niektóre doświadczenia zabierają czas, lecz nie dają rezultatu? Przypomnij sobie i opowiedz, czy zdarzało ci się znaleźć w takie sytuacji.

Prawie kryminalna historia

(według utworu Mykity Łukasza)

Pewnego razu w domu Mieszkowinki zaczęły znikać kosztowności: srebrny zegarek taty, broszka mamy, połączone okulary dziadka. Mieszkowinka dokładnie wszystko zbadała i znalazła dowód: czarne piórko. Dziewczynka wiedziała, że wszystko, co błyszczy, lubią kraść sroki. Ale one do Torbokraju załatywały wyłącznie na koncerty **kruka** Salieri. Właśnie do niego postanowiła zwrócić się Mieszkowinka.

Kruk zmieszał się:

– Wybacz, spieszę się. Żegnaj! – i odleciał.

– Szydła w worku nie da się ukryć, – dziewczynka wyruszyła w ślad za nimi, i wymyśliła świetny plan.

Wieczorem Mieszkowinka położyła pod kołdrę kilka poduszek udając że śpi. Na komodzie zostawiła piórko Salieri. Kruk obowiązkowo przyleci po nie, żeby zatrzeć ślady. Sama młoda tropicielka śladów z siatką na motyle, którą wzięła u taty, zaczęła się koło drzwi...

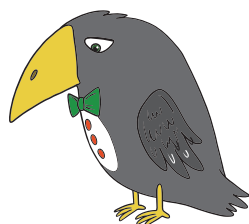
Podejrzany wkrótce się pojawił.

– Dobrz-rz-rze, że dziewczynka śpi. Piór-r-ro już u mnie. – I w tej samej chwili zaplątał się w siatce, kracząc na całe gardło. – R-r-ratunku!

Na gwałt zbiegła się cała rodzina Mieszkowinki.

Salieri przeproszał wszystkich i zwrócił skradzione rzeczy.

☀ Jakie rysy charakteru pomogły Mieszkowince w rozwiązaniu tej **kryminalnej** historii?

Jakie wynalazki pomagają ludziom niepełnosprawnym?

1. Co wspólnego jest między wszystkimi ludźmi na naszej planecie? Co łączy wszystkie dzieci w waszej klasie? Co wspólnego jest między członkami waszej rodziny? Czy możesz dodać jeszcze jakieś cechy?

Możemy razem zaśpiewać piosenkę, którą nauczyliśmy się na lekcji muzyki.

Uśmiechamy się, kiedy jest nam przyjemnie.

Mieszkamy w jednym mieszkaniu.

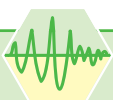
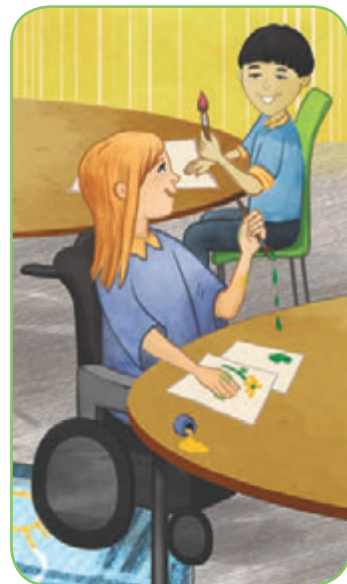

Każdej niedzieli jeździmy w odwiedziny do babci.

Mamy jedno nazwisko.

Jedliśmy jednakowe śniadania.

2. Natalia lubi opiekować się roślinami doniczkowymi, lecz choroba pozbawiła ją możliwości poruszania się. Żeby ulżyć dziewczynce, przyjaciele postanowili zamienić zwykłe doniczki na takie, z opcją automatycznego podlewania. Ile trzeba będzie takich urządzeń, jeżeli Natalia mieszka w trzypokojowym mieszkaniu, a w każdym pokoju jest po 5 doniczek?

3. Uczeń drugiej klasy Arka ma uszkodzony słuch, dlatego używa aparatu słuchowego i ma inteligentny zegarek, który często go wyręcza. Zajęcia Arka w szkole plastycznej zaczynają się o 14:30. Z domu do szkoły on idzie 15 minut. Kiedy zegarek powinien mu przypomnieć, że już czas wychodzić z domu?

Ile trwały zajęcia w szkole plastycznej, jeżeli wiadomo, że on wrócił do domu o 16:00?

4. Pomyśl, z jakimi problemami mogą się spotykać ludzie niepełnosprawni? Jakie wynalazki ludzkości pomagają im pokonywać te problemy?

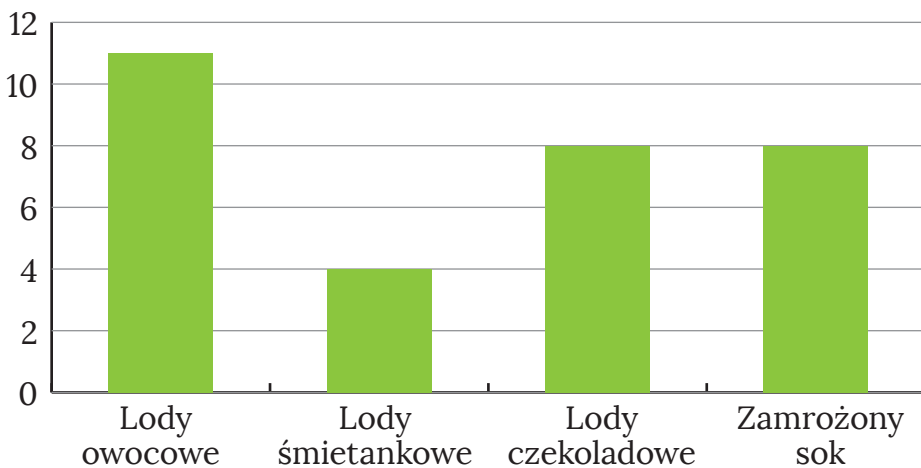
5. Jak należy odnosić się do ludzi niepełnosprawnych, żeby czuli się komfortowo? Kiedy i w jaki sposób należy im pomagać?

Sprawdź siebie

1. W pierwszej klasie Kasia przeczytała komiks o tym, jak 11-letni Amerykanin Frank Epperson wymyślił owocowy lód na patyczku. Stało się to przez przypadek: wieczorem chłopczyk zostawił na dworze szklankę z sokiem. W nocy temperatura spadła i sok zamienił się na lody, które bardzo spodobały się kolegom i rodzinie Franka.

Dziewczynka postanowiła dowiedzieć się, jakie lody podobają się jej kolegom/koleżankom z klasy. Wyniki badania ona przedstawiła w postaci diagramu.

Ułóż dwa pytania według diagramu. Zadaj je swoim kolegom/koleżankom z klasy i wysłuchaj odpowiedzi.

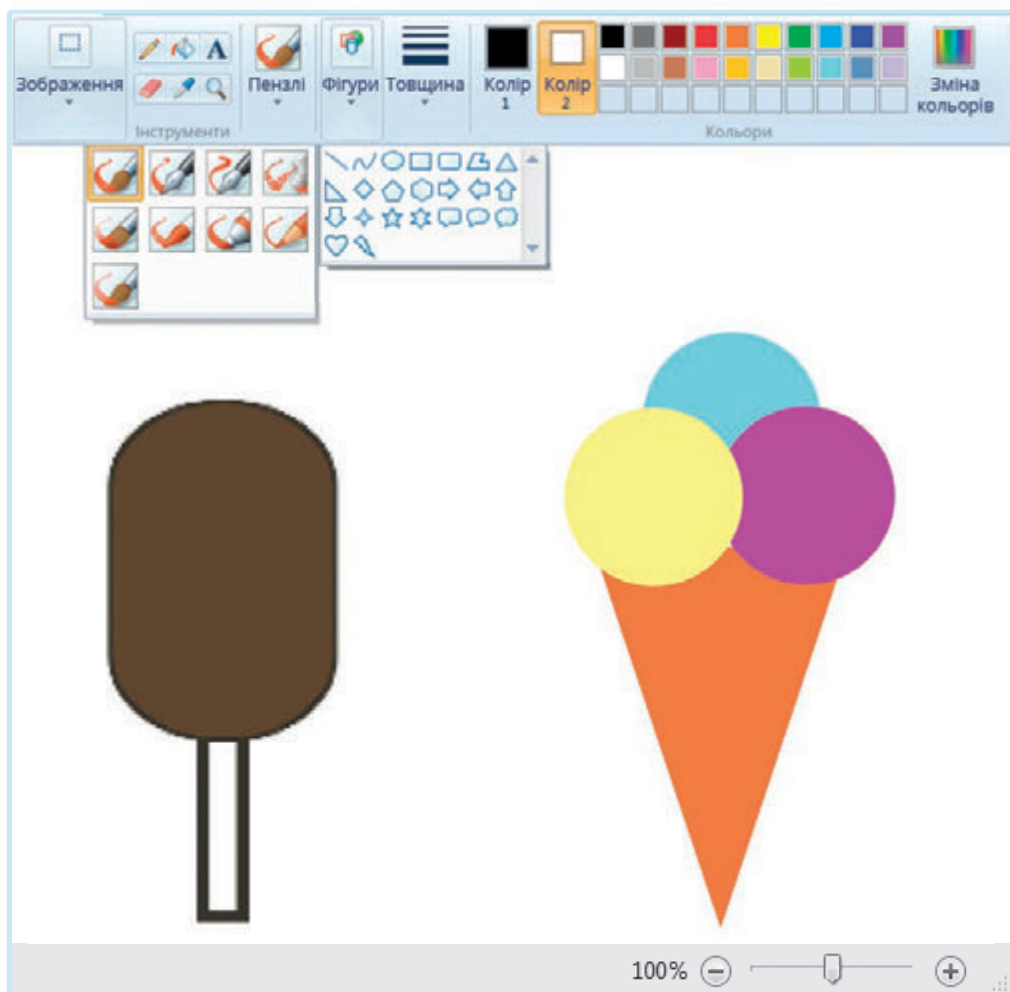
2. Mama dała Kasi taki oto banknot.
Dziewczynka kupiła w sklepie
3 owocowe lody po 17 hrn.
Ile reszty ona otrzymała?

3. Po zjedzeniu lodów Kasi zostały patyczki. W jaki sposób można je wykorzystać? Wymień conajmniej trzy sposoby.
4. Kasia wpadła na pomysł zrobienia wiosennej robótki, wykorzystując patyczki po lodach i filc. Zrób swoją jaskrawą rabatkę.

5. W programie graficznym Paint, Kasia narysowała dwa lody. Wymień instrumenty, które wykorzystowała dziewczynka. W jakiej kolejności ona je wykorzystywała?

6. Kasia wymyśliła jeszcze jedno doświadczenie, które pokazuje, że powietrze, pod wpływem nagrzewania, się rozszerza. Ona włożyła do zamrażarki pustą plastikową butelkę. Po kilku godzinach ona wyciągnęła butelkę i włożyła na szyjkę butelki balonik. Domyśl się, co się dalej dzieło.

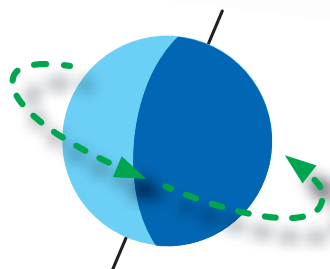

Тема 8

RUCH I CZAS

W tym temacie:

- ☀ dowiesz się więcej o naszym państwie;
- ☀ nauczysz się podróżować, nie wychodząc z domu;
- ☀ będziesz obserwować, jak zmienia się przyroda w ciągu dnia;
- ☀ nauczysz się korzystać ze Skype'a i map Google;
- ☀ zapoznasz się z rodziną słoni z książki Światosława Czernija „Przygody Trąbalskich. Jak słonie podróżowały na Ukrainę”.

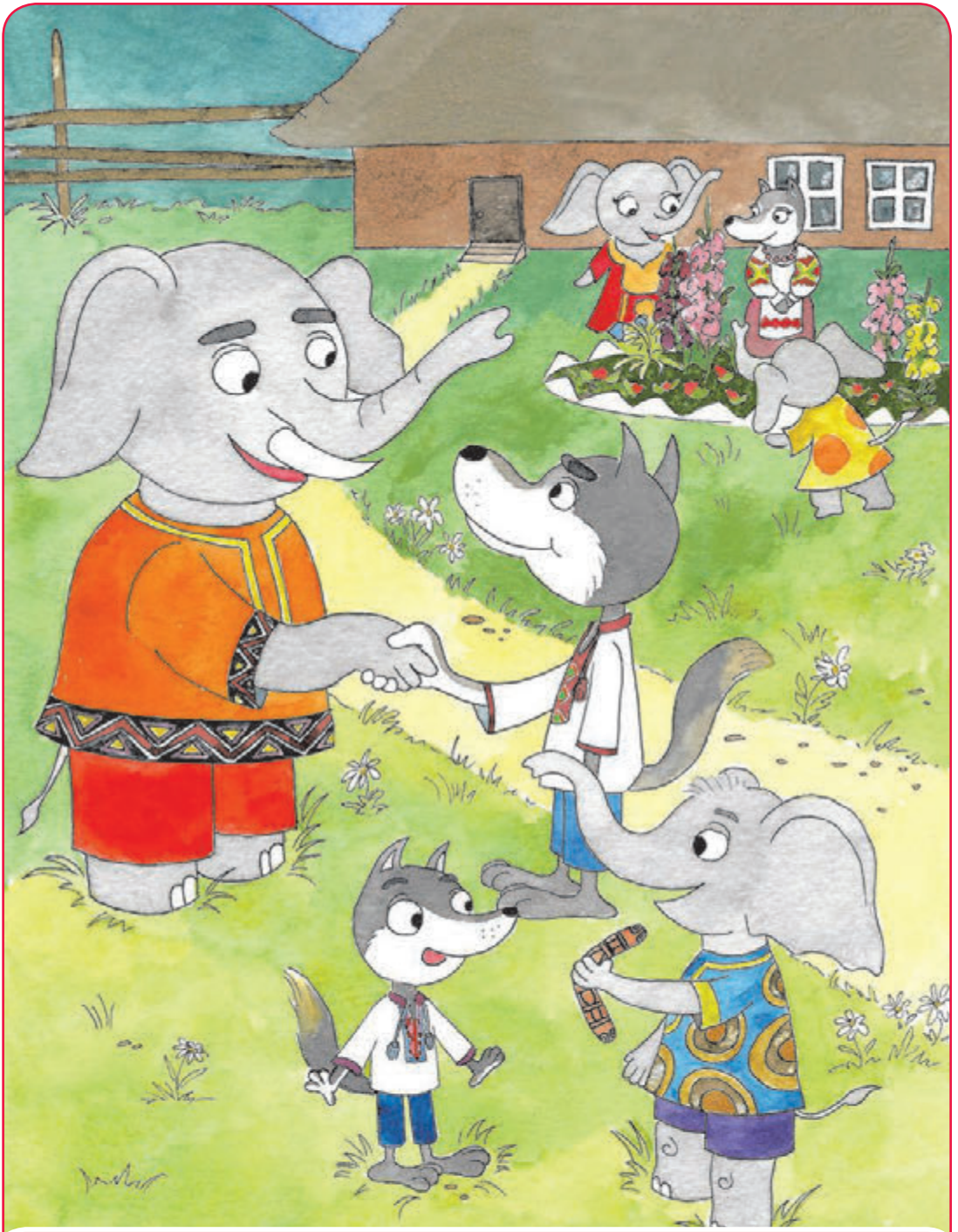

Światosław
Czernij

Drogi czytelniku! Książka – to jest cudowna rzecz, która umożliwia podróże w czasie i przestrzeni. Czytaj i niesamowitych przygodach słoni Trąbalskich i wyobrażaj sobie, fantazuj, wymyślaj. Powodzenia!

- ✿ Jak rodzina ukraińskich wilków przyjmuje afrykańskich gości? Jak oni mogą ciekawie wspólnie spędzić czas?
- ✿ Pomyśl, co może zdziwić Trąbalskich na Ukrainie. Co im się może spodobać? Dlaczego?

Spotkanie z Trąbalskimi

(według opowiadania Światosława Czernija)

W afrykańskim państwie Zimbabwe mieszka rodzina słoni: tata Alim, jego żona Abła, ich niespokojny synek Muti i córka Zanta. Każdego weekendu rodzina Trąbalskich wymyśla coś ciekawego, żeby wspólnie wypoczywać: jeździć na rowerze, jeździć na nartach wodnych czy robić sobie zdjęcia z ludźmi podczas **foto-safari**.

Tej soboty Muti obudził się pierwszy i, przy śniadaniu, oglądał swój ulubiony telewizyjny kanał Discovery. Nadawano **reportaż** pod tytułem „Życie współczesnych wilków w Karpatach”. Wilk Stefek z zapalem oprowadzał dziennikarzy po swoim domu, pokazywał podwórze, warsztat, grządki.

Mama i tata również zaczęli oglądać ten program. Tata wpadł na nowy pomysł. I nie na weekend, a na cały tygodniowy urlop:

– Przydałoby się poznać Stefka. Przecież nigdy nie byliśmy na Ukrainie...

W tym czasie zając, który prowadził program, skończył, a do kuchni weszła Zanta.

– Mamy dla ciebie niespodziankę, – poinformował Alim. – Jedziemy na Ukrainę!

Zanta zjrzała do swego laptopa:

– Ojej! Przecież to prawie 8 tysięcy kilometrów!

– Zaraz skontaktuję się ze Stefkiem przez Internet, – poinformował Muti, – on ma Skype! Telefonujemy?

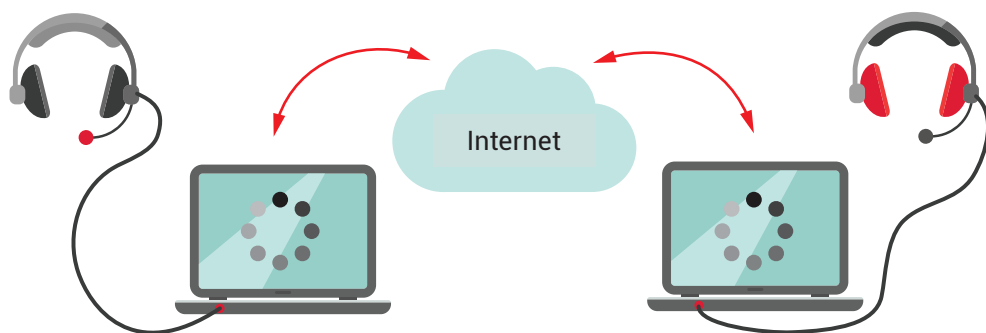
Słychać było sygnał, odbyło się połączenie.

☀ Jakie wydarzenie zmieniło zwyczajny tryb życia rodziny słoni? Opowiedz.

Co może się poruszać?

1. Przypomnij sobie, ruch jakich obiektów możesz obserwować.
2. Pomyśl, co porusza się prawie niepostrzeżenie dla ludzkiego oka?
3. Muti zaciekał się sposobem przekazywania dźwięku podczas rozmowy przez Skype. Tata Alim narysował schemat. Przyjrzyj się mu i odpowiedz na pytanie słownika.

4. Przypomnij sobie lub się dowiedz, jak wygląda logo programu Skype w ekranie smartfona lub komputera. Dlaczego, według ciebie, wybrano błękitny kolor?

5. Jakie inne programy do komutowania się w Internecie są tobie znane?

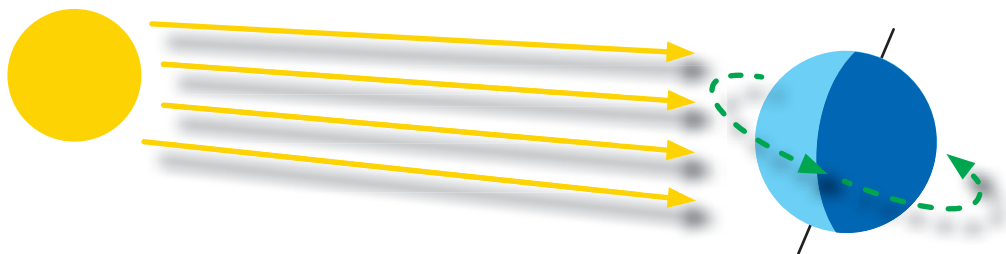
6. Trąbalscy zatelefonowali Stefkowi o 12 godz. 45 min. Rozmowa trwała 20 minut. O której godzinie ona się skończyła?

7. Nauczycielka zapytała się dzieci o ruchu Ziemi i usłyszała następujące odpowiedzi. O co pytano? Ułóż takie pytania.

8. Według rysunku opowiedz, co odbywa się, gdy Ziemia obraca się dookoła swej osi.

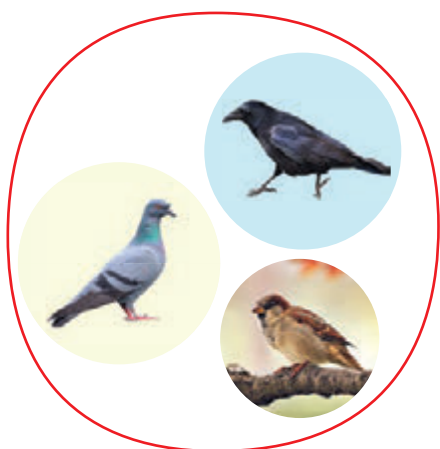
9. Za pomocą lampy i globusa zaprezentujcie w jaki sposób dzień i noc się zmieniają.

10. Pomyśl, jakie wypowiedzi są prawidłowe. Błędne wypowiedzi zamień na prawidłowe.

- ✘ Obecny rok ma 365 dni.
- ✘ Każdy miesiąc ma 30 dni.
- ✘ Doba trwa 24 godziny.
- ✘ 1 godzina – to 60 minut.

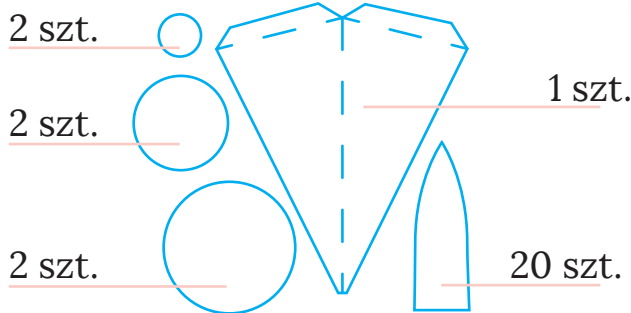
Jak podróżują ptaki?

1. Muti oglądał na Discovery audycję o **migracji ptaków** Ukrainy. Następnie połączył niektóre ptaki w dwie grupy. Czym on się sugerował?

2. Na podstawie różnych źródeł zbadaj, jak podróżują ptaki na wiosnę. Opowiedz o wynikach swoich badań.

3. Zrób z kartonu maski ptaków.

4. O czym mogłyby na wiosnę rozmawiać ze sobą ptaki? Wspólnie z kolegami/koleżankami z klasy zaprezentuj ich rozmowę.

Przygotowanie do podróży

(według opowiadania Światosława Czernija)

Alim i Abła splanowali podróż. Ze swego miasteczka do Harare, stolicy Zimbabwe, oni pojadą swoim samochodem. Stamtąd polecą do Stambułu w Turcji, gdzie będzie przesiadka na samolot do Lwowa. We Lwowie oni zarezerwowali pokój w hotelu „Chopin”.

Na następny dzień czteroosobowa rodzina Trąbalskich zawitała do **ambasady** Ukrainy. I tu wszedł bocian w krawacie:

– Dzień dobry! Jestem poseł – Wasyl Skrzydlaty. Chciałbym zadać państwu kilka pytań. Proszę się przedstawić. Cel wizyty? Czy macie zarezerwowane bilety oraz hotel?

Po otrzymaniu odpowiedzi bocian poinformował, że informacja o decyzji nadejdzie telefonicznie.

– Otrzymamy wize, czy nie otrzymamy? – martwili się Trąbalscy. Lecz po kilku dniach otrzymali pozytywną odpowiedź i niezbędne dokumenty.

Przygotowania do podróży trwały: słonie czytały w Internecie informacje o Ukrainie, kupowały prezenty, kończyły przed urlopem różne sprawy w pracy i pakowały walizki.

Na lotnisko słonie przyjechały na czas. Po krótkiej, ale energicznej sprzeczce z ochroniarzami, powodem do której była **maczeta** – zabawka słonika, Trąbalscy wreszcie weszli na pokład samolotu. Co na nich czeka dalej?

- ✿ W jaki sposób Trąbalscy planowali swoją podróż? Opowiedz.
- ✿ Czy zdarzało się tobie planować podróż? Opowiedz.

W jakim celu ludzie podróżują?

1. Zanta uporczywie sprzeciwiała się podróży na Ukrainę. Członkowie rodziny tłumaczyli jej, dlaczego warto odbyć tę podróż. Z czym zdaniem zgadzasz się? Dlaczego? Dodaj do wypowiedzi swoje zdanie.

W podróży można dobrze odpocząć.

?

Poznasz nowych znajomych.

Odkryjesz dla siebie nowy kraj.

2. Przeczytaj wiersz Mariany Sawki po ukraińsku i narysuj Ukrainę taką, o jakiej pisała poetka.

Країн багато на великій карті,
Та серед них – вона, твоя єдина.
Її люби і будь завжди на варті,
Бо це твоя земля, це Україна.
Вона така ж реальна і казкова,
Як мамина долоня, тепла й щира,
У неї в серці українська мова,
В її душі любов і світла віра.
Цвітуть в ній мальви, маки і левкої*.
Хтось, може, скаже, що таких багато.
Але ти знай, що іншої такої
Не зможеш в цілім світі відшукати.

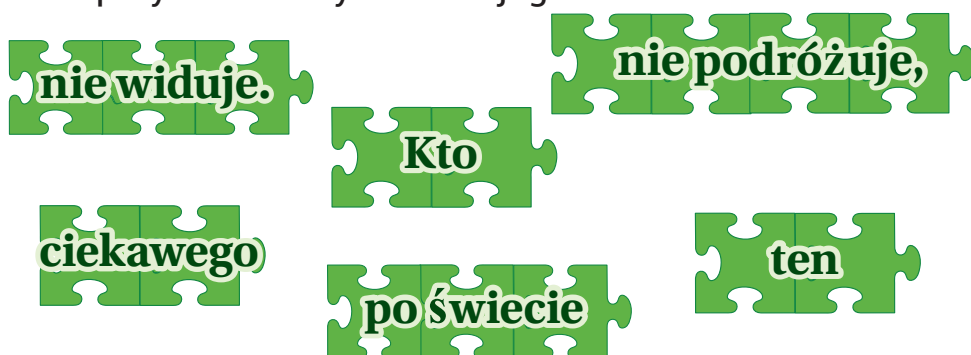
* Lewkonія (Левко́й) – pachnący kwiatek ogrodowy, maciejka.

3. Co byś mógł/mogła powiedzieć turystom o Ukrainie?
4. Na lotnisku w Stambule Trąbalscy ujrzeni na tablicy ogłoszeń następującą informację. Zapoznaj się z nią i odpowiedz na pytania.

Departure		07:00
Kyiv	07:30	Boarding
Lviv	09:40	On time
Dubai	10:00	On time
London	12:10	On time

- ☀ O której godzinie odlatuje samolot do Lwowa?
 - ☀ O której powinni przyjść pasażerowie, którzy odlatują do Lwowa, na **odprawę**, jeżeli odprawa rozpoczyna się 2 godziny przed wylotem?
 - ☀ Ile czasu zostało do odlotu samolotu do Kijowa?
5. Ułóż przysłowie i wytłumacz jego znaczenie.

W jaki sposób można podróżować, nie wychodząc z domu?

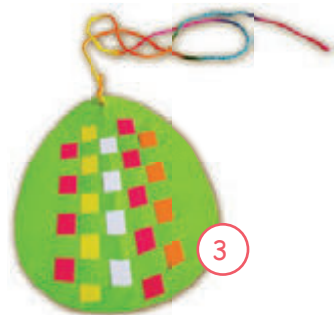
1. W ambasadzie Trąbalscy dowiedzieli się, że na Ukrainie wiosną obchodzona jest Wielkanoc. Co wiesz o tym święcie? Opowiedz.
2. Wiewióreczka Luba opowiedziała, że na Wielkanoc robi się pisanki i przeprowadziła **wirtualną** podróż po jedynym w świecie Muzeum pisanki, które znajduje się w Kołomyi, w obwodzie Iwano-Frankowskim.

Wejdź na stronę tego muzeum i wybierz się na wycieczkę po jego salach.

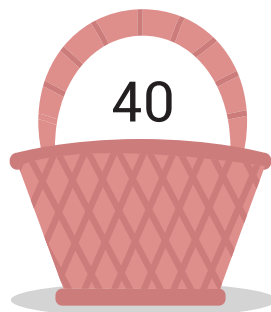
hutsul.museum/pysanka/exposition/virtual

3. Zante zainteresowała ukraińska pisanka. Zrób papierową pisankę według instrukcji.

4. Oblicz wyrażenia i wybierz pisanki, które należy włożyć do koszyka.

5. Dokonaj wirtualnej podróży po skansenach (muzeach pod otwartym niebem) Ukrainy, skorzystaj z podpowiedzi.

☀ Wejdź na stronę muzeum samodzielnie lub poproś kogoś o pomoc:

museums.authenticukraine.com.ua/ua/

☀ Rozpocznij swoją podróż, klikając lewym klawiszem myszki na znaczek „Rozpocznij turę”.

☀ Wybierz muzeum, które byś chciał zwiedzić. Klikaj na odpowiedni zielony znaczek lewym klawiszem myszki.

☀ Rozpocznij wycieczkę, klikając na znaczek „Wirtualna podróż”.

☀ Strzałki na ekranie wskazują kierunek ruchu. Klikaj na nie lewym klawiszem myszki.

☀ Jeżeli chcesz zwiedzić inne muzeum, kliknij lewym klawiszem myszki na strzałkę u góry.

6. Podziel się wrażeniami z wirtualnej podróży, którą odbyłeś/odbyłaś.

7. Dokąd jeszcze chciałbyś/chciałabyś odbyć wirtualną podróż? A dokąd udałbyś się/udałabyś się w rzeczywistości?

Dowiedz się, czy można zrozumieć innych bez słów.

✨ W jaki sposób można się dowiedzieć o emocjach i chęciach innych?

Trąbalscy we Lwowie

(według opowiadania Światosława Czernija)

We Lwowie słonie od razu poszły do hotelu „Chopin”. Tam wszyscy natychmiast zaczęli rozpakowywać swoje rzeczy, a po godzinie już spali mocnym słoniowym snem.

W następnym dniu Trąbalscy zwiedzali miasto. Najbliżej znajdował się pałac Potockich. Takie wielki budynki Muti widział tylko w Internecie, więc robił bez przerwy zdjęcia. Zanta chętnie pozowała. Alim i Abła zachwycali się zbiorem obrazów. Następnie słonie spacerowały po alei Swobody – centralnej ulicy miasta Lwa.

– A oto i Teatr Opery i Baletu. On ma ponad 100 lat! – ucieszył się Muti i zrobił zdjęcie.

Następnie na Trąbalskich czekał targ „Wernisaż”, gdzie można kupić na pamiątkę kawałeczek Lwowa w każdej postaci. Już po 5 minutach słonie trzymały w swoich trąbach po kilka torebek, w których było wszystko: magnesy, szaliki klubu piłkarskiego „Karpaty”, drewniana siekierka

i maczuga, pocztówki, obraz z lwowskim tramwajem, hafty.

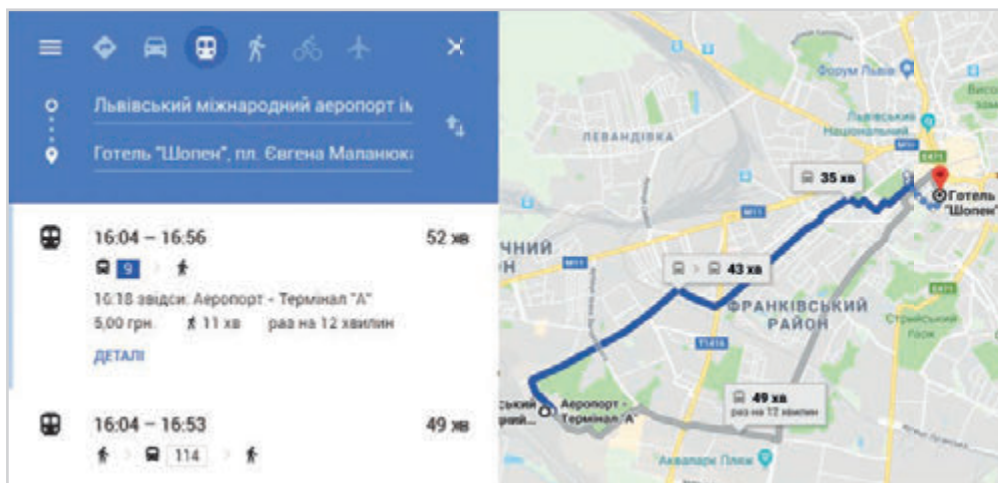
Potem Trąbalscy znaleźli się na Rynku i zachwycali się fontannami, przedstawiającymi postacie rzymskich bogów. Na wieżę Ratusza nie odważyli się wejść: w niektórych miejscach schody tam są bardzo stare, lepiej nie kusić losu.

Wreszcie wszystkie odczuły głód i poszły zjeść obiad. A spacer po mieście kontynuowały potem.

☀ Jakie zabytki zwiedzili bohaterowie utworu?

Na co czas nie ma wpływu?

1. Trąbalscy powinni dostać się z lotniska do hotelu „Chopin” transportem miejskim. Mama postanowiła wykorzystać mapę Google. Przyjrzyj się jej i ty.

- ☀ Jakim transportem oni mogą dojechać?
- ☀ Ile, mniej więcej, czasu zajmie rodzinie dojazd? Od czego to zależy?
- ☀ Ile reszty otrzymają Trąbalscy, jeżeli tata poda kierowcy 100 грн., a jeden bilet kosztuje 7 грн.?

2. W pałacu Potockich Trąbalscy zobaczyli obrazy wybitnych malarzy. Mama zawołała: „To jest to, na co czas nie ma wpływu!” Co ona miała na uwadze? Wytłumacz.

3. Muti zaciekaWił się zegarem na lwowskim Ratuszu. Po-
stanowił zmaJstrować taki własny z papierowego talerzy-
ka. Zrób i ty taki zegar.

4. Wskaż na modelu
zegara czas:

- ☀ 10 minut po 12.;
- ☀ za 15 ósma;
- ☀ 35 minut po czwartej;
- ☀ szósta rano;
- ☀ 22. godzina.

5. Przyjrzyj się zdjęciom, które zrobili Muti i Zanta. Na które
obiekty, przedstawione na zdjęciach, czas nie ma wpły-
wu? Uzasadnij swoje zdanie.

6. Pomyśl i zrób zdjęcia obiektów, które są w twojej miej-
scowości, na które czas nie ma wpływu.

W jaki sposób należy planować swój czas?

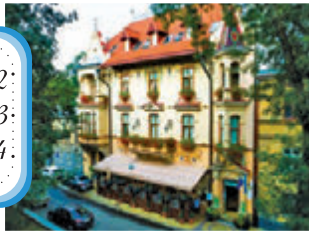
1. Przyjrzyj się zdjęciom, które zrobił Muti i opowiedz o podróży po Lwowie. Przy odpowiedzi używaj wyrazów – nazw jedności miar czasu.

Pałac Potockich

Aleja Swobody

Hotel „Chopin”

Teatr Opery i Baletu

Rynek

Targ „Wernisaż”

2. Oblicz, jak długo trwał spacer po mieście.
3. Podczas spaceru Muti zgłodniał i zaproponował skosztować tradycyjnych ukraińskich potraw. Co byś doradził/doradziła gościom? Ile czasu należy zaplanować na obiad?

4. Do Romka przyjedzie kolega z innego miasta. Chłopcy postanowili mile spędzić czas i pójść do kina. Oto jaką informację oni znaleźli w Internecie:

Przygody Trąbalskich

kreskówka, fantasy, komedia,
przygody, rodzinny

24 kwietnia, Śr.	10:00	12:10	13:25	15:35	17:05
25 kwietnia, Cz.	10:00	12:10	13:25	15:35	17:05
26 kwietnia, Pt.	10:00	12:10	13:25	15:35	17:05
27 kwietnia, Sb.	10:00	12:10	13:25	15:35	17:05
28 kwietnia, Nd.	10:00	12:10	13:25	15:35	17:05

Zadaj kolegom/koleżankom z klasy dwa pytania według tego afiszu i wysłuchaj ich odpowiedzi.

- 5. Zróbcie w klasie książkę „Nasz ojczysty kraj” lub „Kraina, w której mieszkamy” według algorytmu.

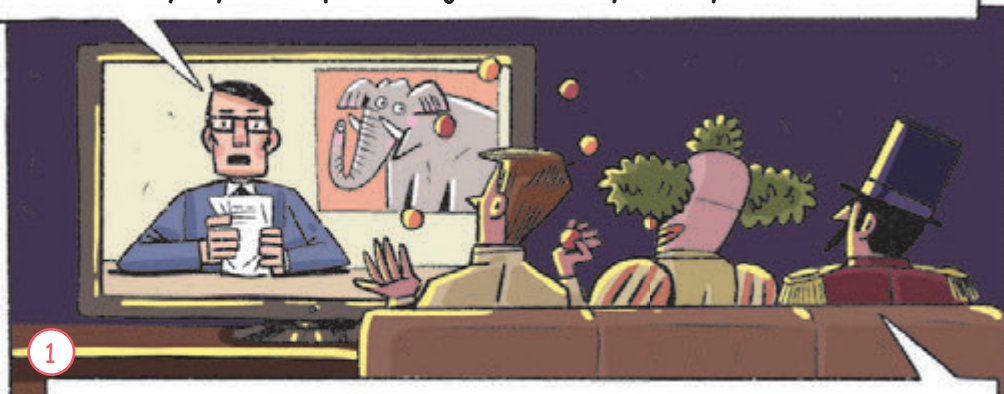
Algorytm napisania książki

1. Ustalcie ciekawe obiekty, o których będziecie pisali.
2. Opracujcie każdy swoją stronę: ułóżcie tekst, dodajcie zdjęcie lub rysunek.
3. Zaprezentujcie każdy swoją stronę w grupie.
4. Wspólnie opracujcie szatę graficzną okładki książki.
5. Połączcie wszystkie strony i okładkę.

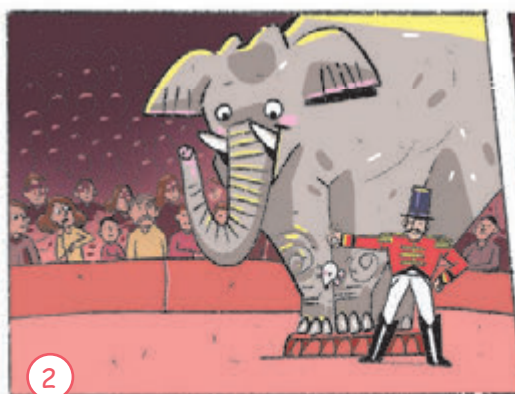
Dowiedz się prawdę o słoniach i myszach.

Te olbrzymy okropnie boją się małych myszek.

1

To nie prawda! Wiem, jak sprostować to oskarżenie!

2

3

4

Słonie nie boją się myszy, a niektóre osoby — owszem!

☀ Czy zawsze należy wierzyć informacji, którą otrzymujemy w telewizji czy z Internetu? W jaki sposób można ją sprawdzić?

Spotkanie z rodziną wilków Owczarzy

(według opowiadania Światosława Czernija)

Na następny dzień Trąbalscy wynajęli samochód – czerwoną „Honda Pilot” – i pojechali do Jaremcze, gdzie mieszkała rodzina wilka Stefka Owczarza. Sam gospodarz z żoną Laną i synem Włodkiem wyszedł ich spotykać. Wieczorem dla gości przygotowano smaczny poczęstunek, na który przyszli jeszcze rodziny dzików i lisów. Dla

wszystkich znalazły się rozrywki według upodobań: ktoś grał w piłkę nożną, Zanta i lis Borys grali na fortepianie.

Rano Muti podarował Włodkowi afrykański prezent – bumerang i wszyscy zaczęli się wspinać na Howerłę.

– Uwaga! Idziemy szlakiem, który nazywa się „Stromy”. Trzymajmy się blisko siebie, – oznajmiła wilczyca. Włodek wygodnie rozsiadł się na grzbiecie Muti. Wszyscy założyli plecaki, w których było jedzenie i wszystkie rzeczy niezbędne dla turystów. Po drodze rozglądali się, podziwiając krajobrazy, i robili wspólne zdjęcia. Aż wreszcie wyszli na szczyt góry.

– Jak tu jest pięknie! – wykrzyknął Muti. Wszyscy się z nim zgodzili. Wydawało się, że wystarczy podnieść trąbę i można będzie dotknąć chmur.

Wieczorem wszyscy siedzieli przy ognisku na podwórze Owczarzy i myśleli o tym, jak dobrze, że udało im się spotkać.

☀ Czy dobrymi gośćmi byli Trąbalscy? Czy wilki były dla nich gościnne? Przeczytaj.

☀ Co mogłoby się odbywać dalej? Opowiedz.

W jaki sposób aktywność ruchowa wpływa na zdrowie?

1. Według rysunków opowiedz, co Trąbalscy i Owczarze robili razem. Jaki pozytywny wpływ na ich zdrowie mogą mieć te zajęcia? Czym mogą zaszkodzić? Opowiedz.

2. Podczas wejścia na Howerlę ojciec Owczarz notował w swoim notatniku zmiany, które obserwował w przyrodzie. Oto co wyszło:

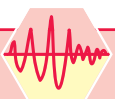
- Słońce już mocno przygrzewa.
- Ptaszki głośno ćwierkają.
- Na drzewach rozwijają się pąki.
- Trawa się zieleni.

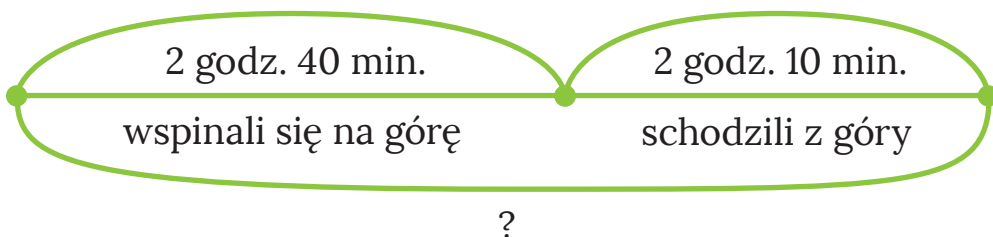
W jakiej porze roku odbywa się ta podróż?

3. Obserwuj i ty zmiany, które zachodzą w przyrodzie wiosną. Utrwal je na zdjęciach, rysunkach czy w notatkach.
4. Dla rodziny Owczarzy góry – to ulubione miejsce odpoczynku. Opisz miejsce, gdzie ty lubisz odpoczywać. Opowiedz, w jaki sposób odpoczynek wpływa na zdrowie.

5. Ile czasu rodziny wspinali się na Howerlę?

- 6. Już w domu Muti postanowił przeprowadzić dla bliskich warsztaty z wykonania papierowych rzeźb. Utwórzcie swój park takich rzeźb.

- ☀ Weź arkusz papieru.
- ☀ Spróbuj zmiąć go, skręcić, zgiąć. Poczuj, jaki on jest posłuszny, staje się sprężysty i plastyczny.
- ☀ Zastanów się, co chciałbyś stworzyć i nadaj papierowi odpowiedni kształt.
- ☀ Jeżeli trzeba, można papier urywać, wyrównywać i nawet zawiązywać w węzełek. Nie bój się eksperymentować.
- ☀ Czas od czasu rób przerwy, żeby popatrzeć na swoje dzieło z pewnej odległości.

7. Pomyśl, jakie warsztaty możesz zaproponować. Przygotuj się i przeprowadź takie zajęcie dla swoich kolegów/koleżanek z klasy. Powodzenia!

Sprawdź siebie

1. Będąc pod wrażeniem po przeczytaniu książki Światosława Czernija „Przygody Trąbalskich. Jak słońce na Ukrainę wędrowały”, uczniowie drugiej klasy postanowili w ostatni piątek kwietnia odbyć wirtualną podróż do kijowskiego ZOO.

Kwiecień					
Pn.	6	13	20	27	
Wt.	7	14	21	28	
Śr.	1	8	15	22	29
Cz.	2	9	16	23	30
Pt.	3	10	17	24	
So.	4	11	18	25	
Nd.	5	12	19	26	

Ile dni, licząc od dzisiaj, zostało uczniom czekać na podróż?

2. Na stronie ZOO dzieci przeczytały, że można zostać **opiekunem** zwierząt. Pomyśl, co dla zwierząt w ZOO mogliby zrobić zwiedzający. Czy chciałbyś dołączyć do nich?
3. Po tym, jak dzieci obejrzały ptaki, które żyją w kijowskim ZOO, Władek opowiedział, że widział ostatnio przelotnych ptaków, które wracały do domu. Przyjrzyj się ptakom na rysunku. Czy wszystkie one są przelotnymi ptakami?

4. Podczas podróży największe wrażenie na dzieciach wywarł 13-letni słoń Choras. Dowiedzieli się, że na olbrzymim **wybiegu** słoń ma basen i wielki parasol. Dietę słonia stanowią sezonowe warzywa, owoce, siano czy trawa.

O co chciałbyś się zapytać opiekunów Choras? Ułóż te pytania.

5. Rysia i Asię bardzo zaciekawili cztery amurskie tygrysy: Tiszka i Amba oraz ich dzieci – Maluch i Rena. Rysio zaproponował koleżance ulepić tygryśka z plasteliny. Zrób i ty takiego.

6. Krystyna i Maksym zaciekawili się ostronosem. Nauczycielka zwróciła uwagę na to, że kiedy u nas ranek — na ojczyźnie tego zwierzątka jeszcze trwa noc. Pomyśl, dlaczego tak jest.

7. Jula chce zostać **dziennikarką**. Ona przygotowała wywiad o kijowskim ZOO i zanotowała go, a kiedy sprawdziła, to zauważyła trzy błędy. Odszukaj je.

Нещодавно учні другого класу здійснили віртуальну подорож київським зоопарком. Цікаво було спостерігати за тваринами.

Познайомились вони із багатьма тваринами: пугач, червоний ібіс, рись Карпатська.

8. Wiadomo, że dla zwiedzających są wyznaczone pewne zasady zachowania się. Jakie to są zasady? Dlaczego należy przestrzegać tych zasad? Wymień trzy **argumenty**.

WSZYSTKO JEST POWIĄZANE ZE WSZYSTKIM

W tym temacie:

- ☀ dowiesz się, jak dbać o swoje zdrowie i planetę, na której mieszkasz;
- ☀ zbadasz, co sprawi, że gleba staje się pulchna i urodzajna;
- ☀ nauczysz się robić ozdobę-dioramę;
- ☀ przeczytasz urywki z baśniowych opowieści Włodzimierza Czytaja ze zbioru „Prawdziwe historie Czarodziejskiego Lasu”.

Włodzimierz
Czytaj

Podążaj zawsze za swoim marzeniem, nawet jeżeli wydaje Ci się nieosiągalne.

- ☀ Jakie relacje mogą być pomiędzy postaciami, przedstawionymi na rysunku?
- ☀ Twoim zdaniem, o czym może być utwór, do którego ilustrację wykonała malarka?

Historia o robaku Ziawie

(według utworu ze zbioru Włodzimiera Czytaja)

Robaczek Ziawa lubił obserwować, jak słońce chowa się za horyzontem. Marzył o tym, żeby znaleźć się na kraju świata – daleko-daleko, tam, gdzie słońko kładzie się spać.

– Mamo, a ty próbowałaś dostać się na kraj świata?

– Nie, to jest niemożliwe! Kto urodził się jako robak, ma żyć w gnoju. I nie wolno marzyć o rzeczach niemożliwych.

Jednak Ziawa wyruszył w podróż. Po drodze robaczek

spotkał mrówkę Wąsika, który uratował go przed wróblem. Wyruszyli więc w podróż razem. Na trzeci dzień znaleźli się oni obok rzeki. Wskoczyli na listek, który pływał przy brzegu, i popłynęli. Szybki strumyk przybliżał Ziawę do celu. Raptem coś

wstrząsnęło płotem. Za nimi płynął zębaty pstrąg! Omal nie zostali łupem. A tu listek zaczepił się za nisko nachyloną gałązkę i przyjaciele wydostali się po niej na górę.

Ziawa i Wąsik rozejrzeli się dookoła. Miejscowość była ładna i wielka. Wodna mgielka, którą tworzył górski wodospad, milionami kropli zawisała w powietrzu. Wydawało się, że słońko kładzie się na pierzynę, utworzoną z najciemniejszych różnokolorowych chmurek. Przyjaciele podziwiali to piękno.

– Oto jaki on, ten kraj świata... Jedna taka chwila warta jest wszystkich doświadczeń.

- ☀️ Jakie marzenie miał Ziawa? Opowiedz, w jaki sposób on je realizował.
- ☀️ Przedstaw z kolegą/koleżanką z klasy spotkanie Ziawy i Wąsika.

W jaki sposób razem ze mną zmienia się mój świat?

1. Ujrawszy dżdżownice, które zjawiły się na ziemi po deszczu, pięcioletni Michałek zastanowił się nad takimi pytaniami. Co byś mu odpowiedział/odpowiedziała?

Dlaczego po deszczu dżdżownice wychodzą na powierzchnię ziemi?

Po co są potrzebne dżdżownice?

Co będzie, gdy znikną wszystkie dżdżownice?

2. Zbadaj, w jaki sposób dżdżownice spulchniają glebę.

Weź dwa szklane słoiki z jednakową ilością gleby. Mocno ją dociśnij. Do jednej z nich włóż dżdżownice i obserwuj ich zachowanie. One będą spulchniały glebę, dostarczając jej jednocześnie więcej tlenu, który jest niezbędny dla roślin.

A teraz wlej pół szklanki wody do każdego słoika. W którym z nich woda szybciej wsiąknie w glebę? Dlaczego?

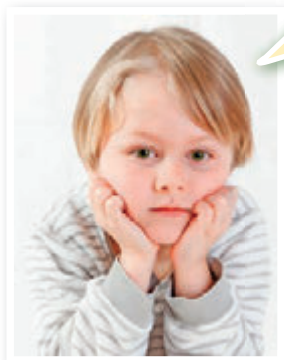
W jaki sposób spulchnianie gleby wpływa na wzrost roślin? Uzasadnij swoje zdanie.

3. Według rysunków opowiedz, jakie miał życie robaczek przed podróżą i jakie zmiany zaszły w jego światopoglądzie podczas podróży.

4. Dowiedz się, jakie zmiany zaszły w wewnętrznym świecie Kornela po przypadkowym spotkaniu. Zapisz w zeszycie dwa pozytywne i dwa negatywne rezultaty tego spotkania.

Wczoraj z mamą na dworcu zobaczyliśmy bezdomne dzieci. One wyciągnęły ze śmietnika nadgryziony hamburger i sprzeczały się o niego. Było mi ich szkoda i odczuwałem strach. Wcześniej nie wiedziałem, że na świecie są takie biedne dzieci.

5. Zastanów się, przy jakich okolicznościach człowiek może stać się bardziej odważny, a jakich – odwrotnie, bardziej ostrożny. Przy jakich okolicznościach człowiek stanie się bardziej pewny siebie, a przy jakich on straci wiarę w swoje możliwości?
6. Przypomnij sytuacje z własnego doświadczenia, które zmieniły twój pogląd na świat. Opowiedz, jak to się stało.

Co to znaczy – być dorosłym?

1. Którą postać z opowiadania Włodzimierza Czytają można nazwać dorosłą? Uzasadnij swoje zdanie.

2. Uczniowie 2. klasy omawiali pytanie – co to znaczy być dorosłym człowiekiem. Z czym zdaniem się zgadzasz? Dlaczego?

Samodzielnie podejmować decyzje.

Być odpowiedzialnym za swoje uczynki.

Być wysokim.

Zarabiać pieniądze.

Mieć dowód osobisty (paszport).

3. Oblicz wyrażenie i dowiedz się, od ilu lat możesz otrzymać dowód osobisty (paszport) obywatela Ukrainy.

$$100 - (9 \cdot 7 + 15) - 8$$

4. Czy nazwałbyś bohaterów tych sytuacji dorosłymi?
Uzasadnij swoje zdanie.

Po drodze ze szkoły Antek zauważył kociaka przy drzwiach na klatce schodowej. Chłopczyk zabrał zwierzątko do domu, nakarmił je, pobawił się z nim. Zanim rodzice wrócili z pracy, chłopczyk wypuścił kotka na ulicę.

Małgosia jeździła na wrotkach i przez przypadek zauważyła porzucony portfel. Dziewczynka poprosiła rodziców o pomoc jej w odszukaniu właściciela tego portfela.

5. Paweł dowiedział się, że w szkole odbędzie się charytatywny jarmark, by wspomóc dzieci-sieroty. Chłopczyk postanowił zrobić dekoracje wewnątrz i sprzedać je podczas planowanej imprezy. Czy nazwałbyś Pawła dorosłym? Dlaczego? Zrób taką dekorację. Gdzie możesz ją wykorzystać?

Dowiedz się, co odbywa się w organizmie człowieka, który pali.

☀ Czy palenie jest atrakcyjne? Dlaczego?

svitdovkola.org/2/9

Право для безоплатного розміщення підручника в мережі Інтернет має Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/> та Інститут модернізації змісту освіти <http://imzo.gov.ua>

O żabie Duszce i chomikach-sąsiadach

(według utworu ze zbioru Włodzimiera Czytaja)

Żyli sobie na pagórku nierozłączni przyjaciele – chomiki Tum i Tam. Wspólnie pracowali na polu, urodzaj podzielili po równo. Lecz pewnego razu odwiedziła Tuma żaba Duszka i mówi:

– Pracujesz więcej, a dzielcie się z Tamem po połowie. To jest niesprawiedliwe!

Na następnym dniu Tum wybudował płot i rozdzielił pole na dwie części.

Przyszła żaba i mówi do Tama:

– Tum zazdrości twemu bogactwu. Chce spalić twoją norę.

Tam ciągle rozmyślał nad słowami żaby. W nocy wziął zapalki i sam podpalił norkę swego przyjaciela. Tum domyślił się, że to zrobił Tam, i postanowił odemścić się. Tam przestraszył się i uciekł na bagna.

Na bagnach spotkała Tama Ropucha, dowiedziała się, co się stało i mówi mu:

– Głupi jesteście oba. Żabę wpuściliście do serca, więcej słuchaliście jej, a nie siebie.

Poszedł Tam odzyskiwać przyjaciela:

– Wybacz mi, kolego. Fałszywej żabie uwierzyłem.

Objęli się przyjaciele, rozczulili się. Wspólnie odbudowali norkę Tuma, zburzyli płot i nadal żyli w przyjaźni, jak za dawnych czasów.

☀️ Jaki masz nastrój po przeczytaniu tej przygody?
Jak autor przyczynił się do tego?

DLaczego ważne są dobre uczynki?

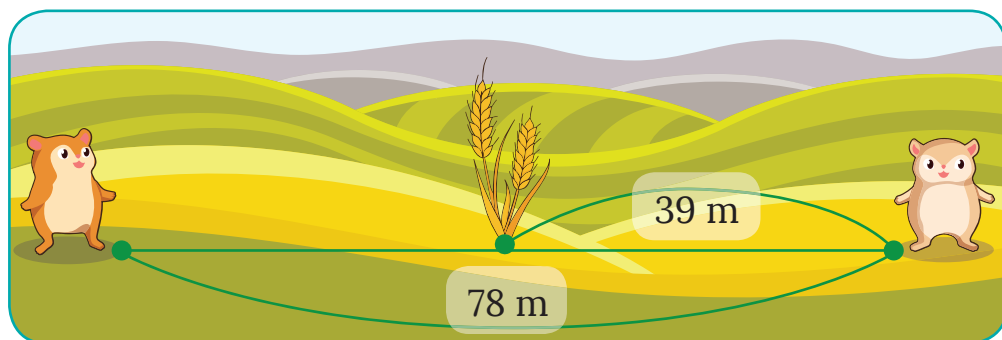

1. Rzuć kostkę po kolei i odpowiadaj na pytania pod tym numerem, który wskazuje kostka.

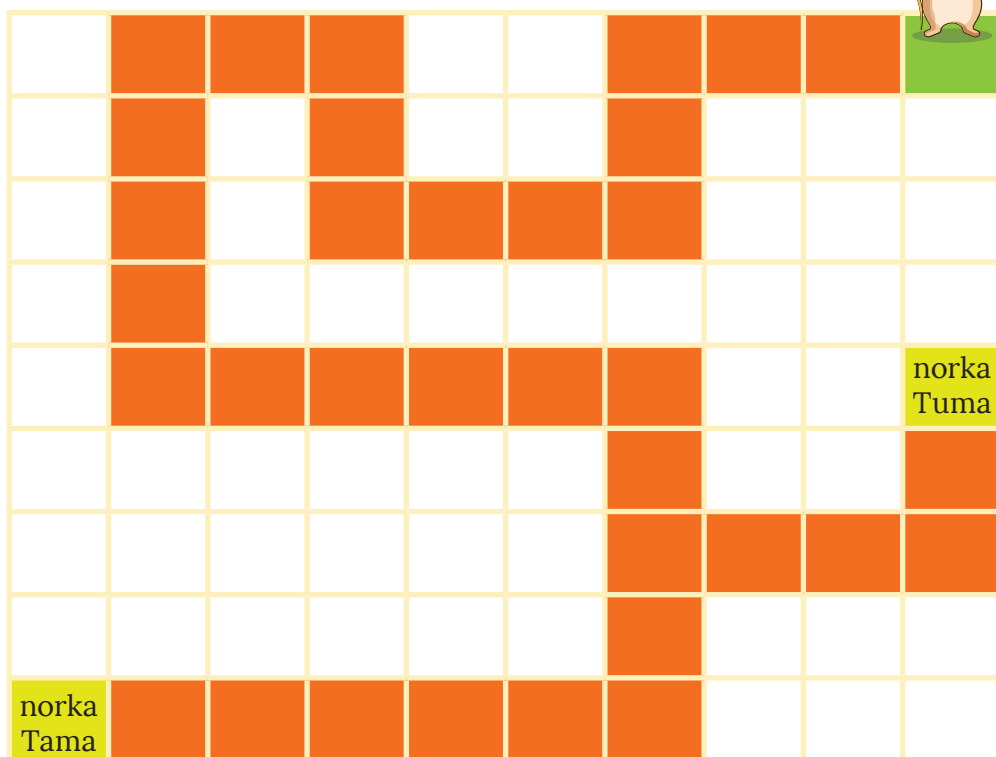
- 1 Jaki uczynek bohaterów utworu popieram?
- 2 Jaki uczynek bohaterów utworu osądzam?
- 3 Jakie są konsekwencje uczynków bohaterów utworu?
- 4 Jakie wartości mają bohaterowie?
- 5 Jakie pozytywne cechy mają bohaterowie?
- 6 Jakie negatywne cechy mają bohaterowie?

2. Ułóż zadanie według rysunku i rozwiąż je w zeszyte.

3. Dokończ algorytm, który powinien wykonać Tam, żeby zanieść kłosek do swojej norki.

←3 ↓2 ←3 ↑2 ...

4. Tam pragnie podarować kłosek swemu przyjacielowi. Zmień algorytm w taki sposób, żeby Tam zaniósł kłosek do Tuma.
5. Ułóż przysłowie. Wytłumacz jego znaczenie.

6. Podaj przykład ze swego doświadczenia, gdy twój dobry uczynek był ważny dla kogoś. Wytłumacz, co w nim było ważnego.

Czy może jedna osoba zmienić cokolwiek w świecie?

1. W polu chomik Tum potknął się o żelazną puszkę i skaleczył łapkę. Tam postanowił pomóc przyjacielowi. Jakiej pierwszej pomocy może on udzielić?
2. Na bagnach Tam zobaczył żółwia, który bardzo dziwnie wyglądał. Przyjrzyj się zdjęciu. Jak to się mogło stać? Dlaczego plastik został na pancerzu żółwia?

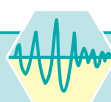

Czy zaszkodził plastik zwierzątku? Co należy robić, żeby zwierzęta nie cierpiały z powodu zanieczyszczenia przyrody?

3. Robaczek Ziawa powiedział chomikom, że jego gatunek pomaga ludziom – przetwarza organiczne odpady na **biohumus**. Dowiedz się, jak to się odbywa. W tym celu możesz:

- ☀ zapytać dorosłych;
- ☀ wyszukać informację w Internecie;
- ☀ obejrzeć program na Discovery;
- ☀ przeczytać odpowiednie hasło w encyklopedii;
- ☀ przeprowadzić doświadczenie.

4. Na **blogu** ukraińskiej eko-działaczki Marianny Bojko możemy się dowiedzieć, w jaki sposób można zmniejszyć ilość śmieci na naszej planecie. Przeczytaj porady eko-blogierki. Które z nich możesz zacząć realizować już od teraz?

- ☀ Nie kupuj zbędnych rzeczy i produktów.
- ☀ Spożywcze odpady przerabiaj na nawóz.
- ☀ Zamiast plastikowych torebek wykorzystuj papierowe lub płócienne.
- ☀ Sortuj śmieci i oddawaj je do przeróbki.
- ☀ Wyrzucaj śmieci wyłącznie do pojemników.
- ☀ Znajdź sposoby na „drugie życie” starych rzeczy.

5. Zastanów się, jaki użytek można zrobić ze śmieci.
6. Butelkom po szamponach i żelach można dać drugie życie, robiąc z nich aktorów do teatru lalkowego.

7. Wspólnie z przyjaciółmi przygotujcie sztukę z utworzonymi postaciami.

Dowiedz się, co należy robić, żeby uratować Ziemię przed śmieciami.

1

2

Dobrze ci, Marsie, jesteś czysty. A ja niedługo przekształcę się na śmietnik.

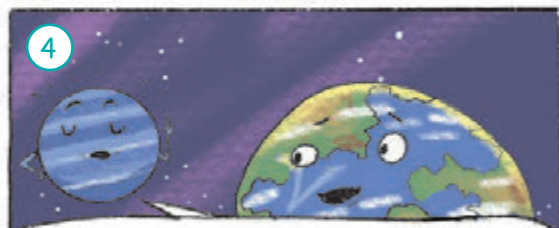
Tak, tak, czasami coś dolatuje z kosmosu.

Śmieci można przetwarzać!

3

Ale one są takie różne. Co robić?

4

Należy je segregować!

5

☀ Przypomnij sobie, jakie jeszcze śmieci należy segregować. Dlaczego?

O wilku Krzywołapce i braciach-dzikach

(według utworu ze zbioru Włodzimiera Czytaja)

Wilczyca urodziła małe. Jedno nie może podnieść się, bo ma krzywą łapkę. Wilki zostawiły go pod dębem samego. Przyszła tam po żółędzie dzika świnia Ruchla. Najpierw przestraszyła się, a potem zrobiło się jej szkoda wilczka, więc zabrała do siebie. Wyrósł wilczek z dzikami, jak braciszek. A dzika świnia wyleczyła go leczniczym ziele.

Pewnego wieczoru słyhać było wycie wilków. Dzikie spały, a Krzywołapek wyszedł z nory i poszedł na zapach. Gdy doszedł do wilczego stada, zapoznał się z nimi i obiecał pomóc w

łowieniu dzików. A gdy wrócił do rodziny dzików, umówił się zrobić zasadzkę wilkom.

Krzywołapek zwabił wilków do wąskiej jaskini. Przy wyjściu z niej dziki łowiły zmęczonych drapieżników i związywały ogonami. Następnie zawiesiły ich na mocnej gałęzi głowami w dół.

– Litości! – odezwał się wilk-przewodnik. – Przepraszam!

– Przeprosić?! A kto wyrzekł się własnego dziecka, nie ty przypadkiem?

Przypomniał sobie wilk, jak porzucił w lesie swego chorego synka. Zrobiło mu się przykro. Wilki wszystkie razem przepraszały. Krzywołapek stanął w ich obronie:

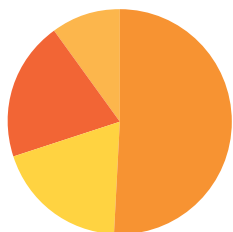
– Opuśćmy ich! Ale niech obiecują, że więcej nigdy tu nie przyjdą!

☀ Co cię zaskoczyło w tym opowiadaniu? Przeczytaj.

Dlaczego należy dbać o swoje zdrowie?

1. Mama Ruchla przekonała dzika Chruka, że dbając o zdrowie małego wilczka, można pomóc mu wyzdrowieć. Swoje przypuszczenia potwierdziła wynikami badań lekarskich. Pomyśl, co najbardziej może wpływać na zdrowie wilczka.

Co najbardziej wpływa na zdrowie?

- Medycyna
- Dziedziczność
- Środowisko
- Tryb życia

Na podstawie danych z diagramu przedstawcie możliwą rozmowę dzików.

2. W nowej rodzinie Krzywołapka wszyscy bardzo lubili smacznie zjeść, a mama Ruchla uczyła dzieci zasad dobrego zachowania. Uzupełnij wypowiedzi mamy-świnki własnymi zasadami.

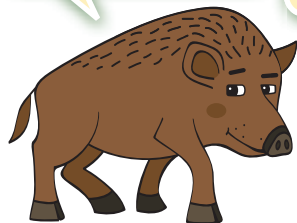
Używaj sztucców prawidłowo.

Pamiętaj o myciu rąk.

Przeżuwaj z zamkniętą buzią.

?

Pamiętaj, żeby podziękować.

3. Dbając o prawidłowy rozwój dziecka, należy dostarczyć organizmowi odpowiedniej ilości witamin.

A

Witamina A dobrze wpływa na wzrok i cerę.

B

Witaminy grupy B pomagają przy uczeniu się i zapamiętywaniu.

C

Witamina C chroni organizm przed infekcjami.

D

Witamina D wzmacnia zęby i włosy.

E

Witamina E jest niezbędna dla naszej krwi i mięśni.

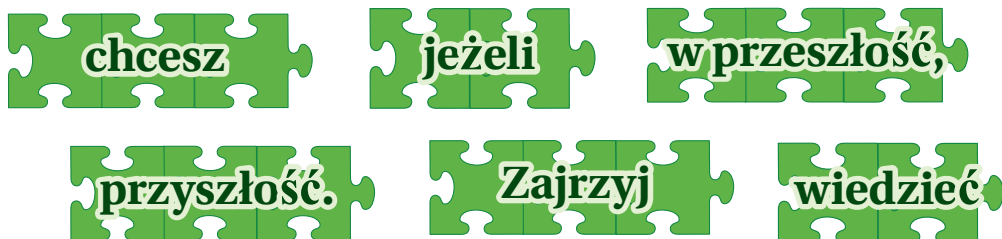
4. Zbadaj, w jakich produktach spożywczych jest dużo tych witamin.
5. Czy prawidłowo postąpiły dzieci w każdej z tych sytuacji? Kto z nich odpowiedzialnie odniósł się do swego zdrowia? Swoją odpowiedź uzasadnij. Jak ty zachowujesz się w takich sytuacjach?

6. Pomyśl, co już dzisiaj możesz zrobić dla ochrony swego zdrowia.

W jaki sposób mogę wpłynąć na swoją przyszłość?

1. Krzywołapek usłyszał od sroki japońskie przysłowie. Odtwórz go i wytłumacz.

2. Przyjrzyj się rysunkowi. Jak uważasz, co mogło przyczynić się do ucieczki wilków? Ułóż własne opowiadanie według pytań.

- ☀ Co odbyło wcześniej?
- ☀ Co dzieje się teraz?
- ☀ Co odbędzie się za kilka dni/miesięcy?

3. Oblicz:

$$\text{bison} + \text{bison} + \text{bison} = 21$$

$$\text{wolf} + \text{wolf} = 50$$

$$\text{bison} + \text{wolf} = ?$$

4. Przyjrzyj się rysunkom i opowiedz, jakie plany na lato ma każde dziecko. Co pomogło ci w domysłach?

Krystyna

Irenka

Diana

Radek

Romek

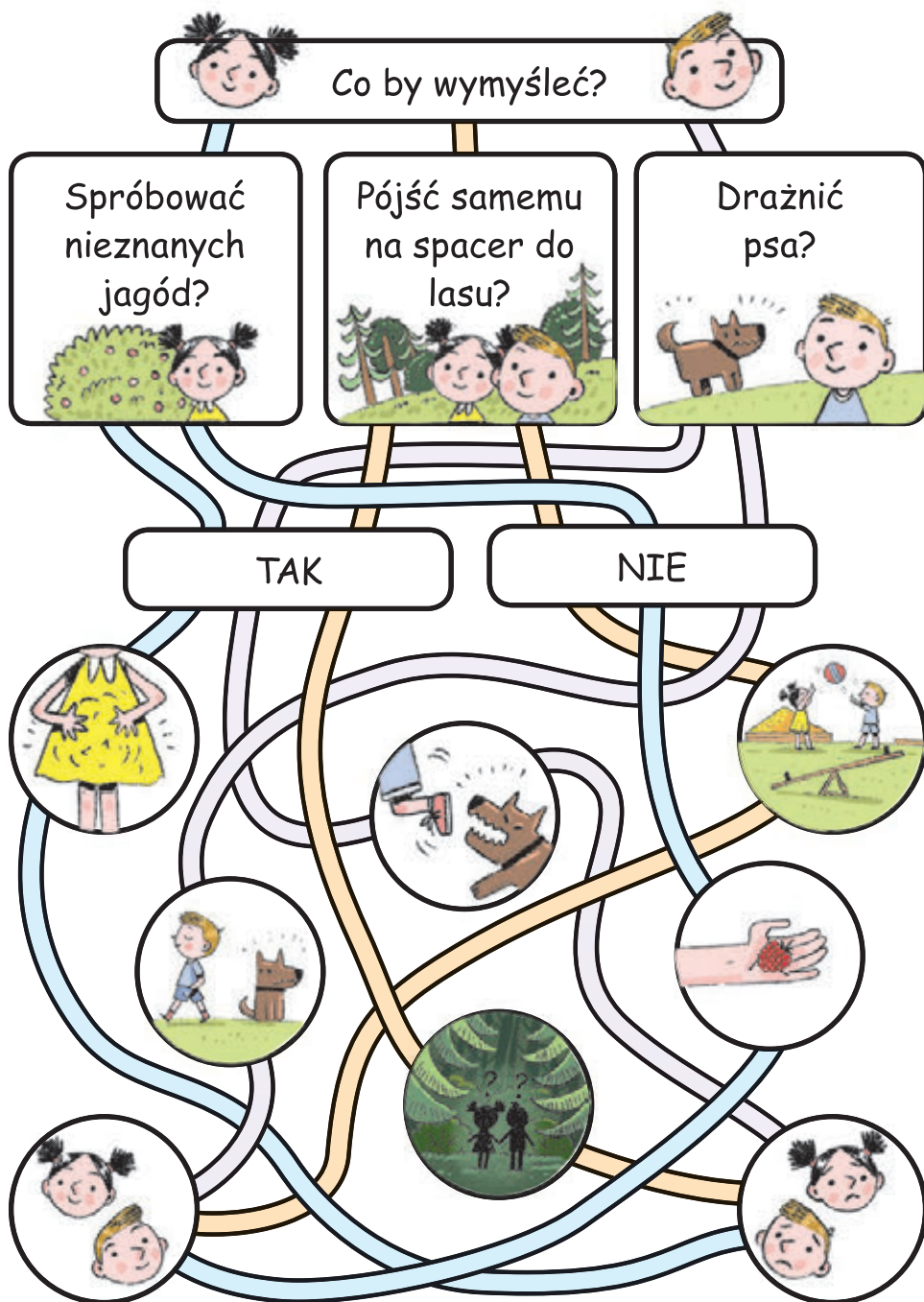
Michał

5. Od czego zależy realizacja tych planów na lato? Co może przeszkodzić w tym?
6. Jakie masz plany na wakacje? Opowiedz lub narysuj w zeszycie.
7. Wymień trzy umiejętności, które umożliwią ci realizację planów.
8. 14 dzieci gra w piłkę nożną, wśród nich jest więcej niż dziesięć chłopców. Ile dziewczynek może grać w piłkę? Wymień wszystkie możliwe warianty.

Dowiedz się, jak nie narażać się na niebezpieczeństwo.

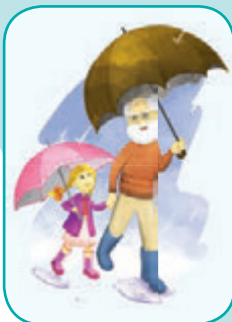

☀️ Pomyśl, jakie jeszcze niebezpieczeństwa mogą czekać na dzieci podczas wakacji? Jak można ich uniknąć?

Podsumowanie

1. Przypomnij sobie utwory, które poznałeś/poznałaś na lekcjach „Badam świat”. Który z nich podobał ci się najbardziej? Kto jest jego autorem?

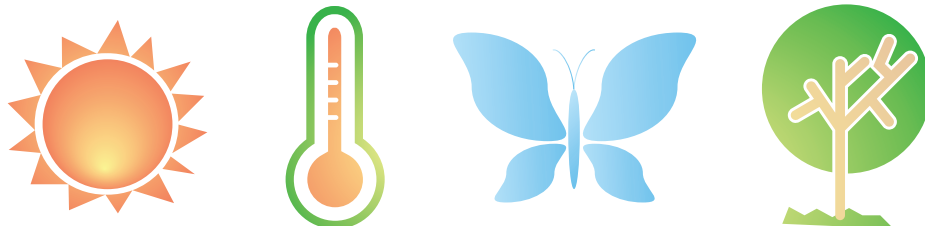

2. Określ według kalendarza, ile dni będą trwały wakacje.

	Czerwiec					Lipiec					Sierpień				
Pn.	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	31	
Wt.	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25		
Śr.	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26		
Cz.	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27		
Pt.	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28		
So.	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29		
Nd.	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30		

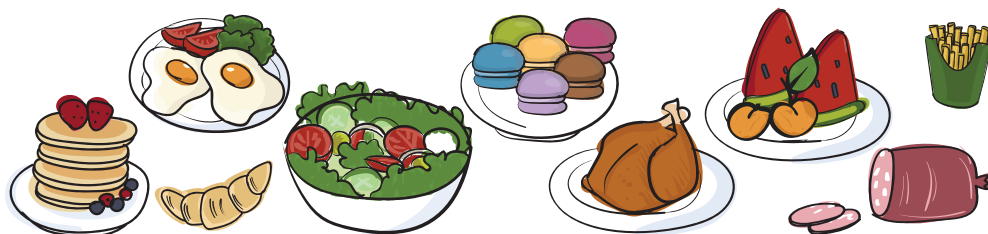
3. Ile dni, zaczynając od dzisiaj, zostało do początku wakacji?

4. Opowiedz o oznakach lata, wykorzystując podpowiedzi.

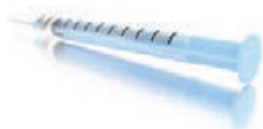

5. Przypomnij, jakie państwowe święta będziesz obchodził podczas wakacji. Opowiedz o tradycjach świętowania jednego z nich (na wybór) w twojej rodzinie/społeczności.

6. Wybierz potrawy, pełne witamin.

7. Podczas wakacji należy pamiętać o bezpieczeństwie. Opowiedz, jakich zasad należy przestrzegać, żeby odpoczynek był udany. Pomyśl i opowiedz, w jakim wypadku przedstawione obiekty mogą być niebezpieczne.

8. W lecie rób zdjęcia albo naszkicuj najciekawsze momenty ze swego odpoczynku. Na początku roku szkolnego będziesz mógł/mogła podzielić się swoimi wrażeniami.

Drogi przyjacielu!
Droga przyjaciółko!

Spodziewamy się, że było Ci w ciągu roku ciekawie badać świat, znajdować odpowiedzi na różne pytania, tworzyć i fantazjować.

Teraz masz przed Sobą słoneczne letnie wakacje!

Spędź je wesoło i bezpiecznie. Powróć do szkoły, do 3. klasy, z nową energią, natchnieniem i chęcią kontynuowania niesamowitych badań.

Autorzy podręcznika

Słowniczek

Ambasada / Посольство (s. 82) – przedstawicielstwo pewnego państwa w innym.

Argument / Аргумент (s. 99) – dowód, potwierdzenie wypowiedzi lub myśli.

Biohumus / Биогумус (s. 111) – nawóz organiczny, który wytwarzają dżdżownice, przerabiając odpady organiczne.

Blog / Блог (s. 112) – one-line dziennik, do którego autor codziennie dodaje informacje, zdjęcia oraz wideo.

Dziennikarz / Кореспондент (s. 99) – specjalista przygotowujący materiały dla masmediów: stron internetowych, prasy, telewizji itp.

Foto-safari / Фотосафарі (s. 78) – podróż do dzikiej przyrody, celem której jest robienie ciekawych zdjęć.

Kruk / Крук (s. 70) – ptak z czarnym, mocnym dziobem.

Kryminalny / Детективний (s. 70) – taki, w którym przeprowadzane jest śledztwo.

Lifhack / Лайфхак (s. 48) – niewielka sztuczka, korzystna porada.

Maczeta / Мачете (s. 82) – szeroki, długi nóż, w krainach tropikalnych częstokroć jest wykorzystywany do zbioru bananów lub przy innych pracach rolniczych.

Migracja ptaków / Міграція птахів (s. 81) – lot ptaków do ciepłych krajów i z powrotem, związany ze zmianą pogody jesienią i na wiosnę.

Opiekun / Опіку́н (s. 97) – osoba, która dba o inną osobę lub istotę i jest za nią odpowiedzialna.

Pendrive / Флешка (s. 67) – USB kompaktowy nośnik informacji, służący do wymiany danych pomiędzy komputerami.

Przypuszczenie / Гіпóтеза (s. 8) – domysł.

Rehabilitacja / Реабіліта́ція (s. 44) – wyzdrowienie, odnowa.

Rejestracja / Реєстра́ція (s. 84) – zapis, wprowadzenie do spisu.

Reportaż / Репорта́ж (s. 78) – informacja, wiadomość medialna z miejsc ważnych lub interesujących wydarzeń.

Reżyser / Режисёр (s. 43) – specjalista, który organizuje proces tworzenia filmu, sztuki teatralnej, wystąpienia.

Robaczek / Хроба́к (s. 102) – dżdżownica, ziemny robak lub larwy (poczwarki) niektórych owadów.

Skype / Скайп (s. 78) – program dla smartfonów lub komputerów, umożliwiający kontakt przez Internet z możliwością widzenia i słyszenia rozmówcy.

Szkic / Ескі́з (s. 59) – rysunek, który poprzedza utwór i wskazuje na jego końcowy wygląd.

Wirtualny / Віртуа́льний (s. 85) – wymyślny, nierealny.

Wybieg / Вольёр (s. 98) – specjalnie stworzony teren, na którym zwierzęta przebywają na wół swobodnie.

Zrzut ekranu / Скріншо́т (s. 14) – zdjęcie ekranu komputera, smart fonu, tabletu itp.

Spis treści

TEMAT 5. WARTOŚCI 4

Przygoda pierwsza. Marzenie 6

Jakie bywają wartości? 7

Co łączy rodzinę? 9

Przygoda druga. Kto jest mądrzejszy? 12

O czym opowiadają zabytki przyrody i kultury? 13

Czy skarby przyrody mogą zniknąć? 15

Przygoda trzecia. Filizanka 18

Co cenię w ludziach? 19

Co cennego mogę stworzyć samodzielnie? 21

Sprawdź siebie 24

TEMAT 6. CHCĘ – MOGĘ – TRZEBA 28

Przygoda pierwsza. Największa kałuża 30

Jakie życzenia mogą mieć ludzie? 31

W jaki sposób pragnienie może wpływać na zdrowie? 33

Przygoda druga. Chytry czas 34

Co może ograniczać marzenia? 35

Dlaczego czasami lepiej postąpić jak należy, a nie jak się chce? .. 37

Przygoda trzecia. Najważniejsze życzenie 40

Co jest potrzebne do spełnienia marzeń? 41

W jaki sposób życzenia mogą jednoczyć wspólnotę? 43

Przygoda czwarta. Ważne i nieistotne 46

Dlaczego należy dotrzymywać słowa? 47

Sprawdź siebie 49

TEMAT 7. POMYSŁY – WYNALAZKI – ODKRYCIA 52

Przygoda pierwsza. Mieszkowinka marzy o tym, żeby stać się balonikiem 54

Jak kształtować własne pomysły? 55

W jaki sposób można realizować swoje pomysły? 57

Przygoda druga. Jak Mieszkowinka była „dorosłą” 58

Wynalazcy – kim oni są? 59

W jaki sposób wynalazki zmieniają życie ludzi? 61

	Przygoda trzecia. O owsianych ciasteczkach	64
	Jak wynalazki mogą pomóc w nauce?	65
	Jakie niebezpieczeństwo może się kryć w wynalazkach i odkryciach? . 67	
	Przygoda czwarta. Prawie kryminalna historia	70
	Jakie wynalazki pomagają ludziom niepełnosprawnym?	71
	Sprawdź siebie	73
	TEMAT 8. RUCH I CZAS.	76
	Przygoda pierwsza. Spotkanie z Trąbalskimi	78
	Co może się poruszać?	79
	Jak podróżują ptaki?	81
	Przygoda druga. Przygotowanie do podróży	82
	W jakim celu ludzie podróżują?	83
	W jaki sposób można podróżować, nie wychodząc z domu? 85	
	Przygoda trzecia. Trąbalscy we Lwowie	88
	Na co czas nie ma wpływu?	89
	W jaki sposób należy planować swój czas?	91
	Przygoda czwarta. Spotkanie z rodziną wilków Owczarzy	94
	W jaki sposób aktywność ruchowa wpływa na zdrowie?	95
	Sprawdź siebie	97
	TEMAT 9. WSZYSTKO JEST POWIĄZANE ZE WSZYSTKIM	100
	Przygoda pierwsza. Historia o robaku Ziawie	102
	W jaki sposób razem ze mną zmienia się mój świat?	103
	Co to znaczy – być dorosłym?	105
	Przygoda druga. O żabie Duszcze i chomikach-sąsiadach	108
	Dlaczego ważne są dobre uczynki?	109
	Czy może jedna osoba zmienić cokolwiek w świecie?	111
	Przygoda trzecia. O wilku Krzywołapce i braciach-dzikach	114
	Dlaczego należy dbać o swoje zdrowie?	115
	W jaki sposób mogą wpłynąć na swoją przyszłość?	117
	Podsumowanie	120
	Słowniczek	124

Навчальне видання

ВОЛОЩЕНКО Ольга Володимирівна
КОЗАК Олександра Петрівна
ОСТАПЕНКО Ганна Сергіївна

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Підручник для 2 класу з навчанням польською мовою
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ВИДАНО ЗА ДЕРЖАВНІ КОШТИ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Переклад з української мови

Перекладач *Іваницька Едіта Володимирівна*

Польською мовою

Редактор *Ольга Бойцун*

Художники: *А. Бусько, А. Верещак, О. Кочура, Л. Мартинюк,
Н. Серветник, К. Свістунова, О. Нашивочников, О. Шатохін.* Обкладинка *І. Бойко.*
У підручнику також використано ілюстрації відповідно до умов стандартної ліцензії
pixabay.com та *freepic.com* таких авторів: *Bearfotos, brgfx, Freepik, Ikaika, Katemangostar,
macrovector, Macrovector_Official, mrsiraphol, Pressfoto, rawpixel.com, Rwdd_Studios, yanalya.*

Формат 70x100 ¹/₁₆.

Ум. друк. арк. 10,368. Обл.-вид. арк. 8,31

Тираж 156 пр. Зам. №78п

Державне підприємство
«Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»
79008 м. Львів, вул. Галицька, 21
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4826 від 31.12.2014
www.svit.gov.ua
e-mail: office@svit.gov.ua
svit_vydav@ukr.net

Друк ТДВ «Патент»

88006 м. Ужгород, вул. Гагаріна, 101

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 4078 від 31.05.2011